

**'Erfgoed kan eeuwenoud zijn,
maar is ook nu in wording.'**

Hanna Melse

**'Veiligheid in de kerk begint
bij bewustwording.'**

Joost Schelling

**'Goed bestuur gaat
terug naar de basis!'**

Senne Joustra

#Je huis
op
orde!?

In dit nummer

- 5 Spitsvondig**
Decentralisatie versus solvabiliteit
- 8 Expert aan het woord**
Hanna Melse over roerend religieus erfgoed
- 13 Nieujaarsboodschap**
Huis op orde?!
- 14 Toerusting**
Hoe veilig is jouw kerk?
- 16 Do's & Don'ts**
De toegankelijkheid van het (kerk)gebouw
- 22 Spiegelgesprek**
Dick en Senne over besturen en bankieren
- 24 Aan de slag met**
de RI&E in de kerk
- 26 Kom binnen!**
Kijk rond in de Dorpskerk van Woubrugge
- 31 Wat kost**
het onderhoud van een pijporgel?
- 32 Doe jij dit ook?**
Schoonmaak en hygiëne
- 34 Aan het loket**
De kerkelijke begraafplaats
- 41 Column**
Tabitha van Krimpen

Redactioneel #Je huis op orde?!

Kerkrentmeesters zijn verantwoordelijk voor een breed takenpakket. Als VKB hebben we het ingedeeld in vier beleidsterreinen: gebouwen, geld, mensen en organisatie. Vooral het themaveld 'gebouwen' omvat een grote hoeveelheid verschillende onderwerpen. Hoe zorg je er als college nu voor dat je je huis op orde hebt?

Gelukkig hoeft je niet zelf het wiel uit te vinden. Voor je ligt een nummer vol met artikelen om je te helpen bij je taak om het huis op orde te brengen, of te houden. Daarnaast hebben we je veel meer te bieden: een maandelijkse nieuwsbrief, een podcastserie en onze geheel vernieuwde online kennisbank (zie pagina 7). Of stel je vraag in onze VKB App en maak gebruik van de expertise van ruim 1400 kerkrentmeesters uit het hele land.

En hoewel we heel druk kunnen zijn met alles wat moet, en hoe belangrijk al die taken ook zijn, tegelijk geldt dat we niet krampachtig vast hoeven te houden aan het op orde houden van ons huis. Het gebouw is geen doel op zich. Het is een middel. Jezus wijst Martha erop dat het belangrijk is om je bezem van tijd tot tijd neer te leggen en net als Maria plaats te nemen aan Zijn voeten en te luisteren naar Zijn woorden. Uiteindelijk is dat waar het écht om gaat.

Soms kan het dan goed zijn om te stoppen met bepaalde zaken, zoals Tabitha schrijft in haar column op pagina 41. Nee, ik zeg hier zeker niet dat we ons huis dan maar moeten laten verrommelen, dat de kerkrentmeesterlijke taken er niet toe doen. Wel is het goed om van tijd tot tijd te bezien met welk doel we iets doen en of we dat doel er ook mee bereiken, zodat we de kern overhouden. Je huis op orde brengen of houden betekent dus niet alleen maar heel veel praktische zaken die geregeld moeten worden. Durf ook los te laten, als daar aanleiding voor is. En gebruik de expertise van anderen bij je werk als kerkrentmeester.

Tabitha schrijft in deze editie haar laatste column voor Kerkbeheer. Zij gaat haar blik richten op andere thema's. En ook Alain Verheij heeft inmiddels zijn laatste column voor ons magazine geschreven. Dat betekent dat er de komende tijd twee nieuwe gastcolumnisten aan je voorgesteld gaan worden.

Wilnanda Hukom
Eindredacteur

schaapsound

Grote Kerk Nijkerk
LED DISPLAYS, KERK-TV EN GELUID
DRAADLOZE BEDIENING VAN GELUID EN KERK-TV

KERKGELUIDSINSTALLATIES | PRESENTATIE/KERKTV
AKOESTIEK | NETWERK/WIFI | VERLICHTING | DOMOTICA

Zwolle | Ridderkerk | Roermond
www.schaapsound.nl

bestuursgemak

“Eindelijk kunnen we alles terugvinden, ook als er bestuurswisselingen zijn”

De digitale oplossing voor besturen die werken met vrijwilligers

- » Eenvoudig samenwerken
- » Centrale opslag
- » Gebaseerd op Microsoft
- » AVG-proof

Vanaf € 49 per maand

www.bestuursgemak.nl | info@bestuursgemak.nl | 06 - 22 17 60 20

Nieuw als kerkrentmeester?

Bestel het gratis welkomstpakket

Scan de QR-code om te bestellen of kijk op www.kerkrentmeester.nl/welkom

Rik Buddenberg

Decentralisatie versus solvabiliteit

Bij mijn aantreden als voorzitter van het college van kerkrentmeesters in Zoetermeer waren er tekorten en moest er bezuinigd worden. Van het college werd verwacht met voorstellen te komen. Omdat één van de kerkgebouwen nog slechts enkele tientallen vergrijsde kerkgangers telde, lag het voor de hand om dit voormalige gereformeerde kerkgebouw te sluiten. Wat ik toen heb onderschat waren de emoties, die loskwamen. De oude tegenstelling tussen hervormd en gereformeerd kwam weer boven. De hakken gingen in het zand en het conflict liep zo hoog op dat er een visitatie aan te pas moest komen. Eén van de aanbevelingen van de visitatiecommissie was om de bevoegdheid om tot een sluitende begroting te komen te decentraliseren naar de afzonderlijke wijkgemeenten. Iedere wijkgemeente werd verantwoordelijk voor zijn eigen begroting (vrijwillige bijdrage, pastorale formatie en onderhoud) op voorwaarde dat de wijkgemeente op meerjarenbasis een sluitende begroting kon presenteren. Voor het college resteert een toezichhoudende taak.

Schot in de roos

Deze transformatie bleek een schot in de roos te zijn. De betrokkenheid van de wijkgemeenten bij hun eigen financiële huishouding groeide enorm. De vrijwillige bijdragen, afgedragen door de leden van de wijkgemeente, kwamen ten goede aan de desbetreffende wijkgemeente en men ging op een verantwoordelijke manier om met de formatie van pastores en de onderhoudslasten van het kerkgebouw om tot een sluitende begroting te komen. Inmiddels zijn we terug gegaan van 6 naar 4 wijkgemeenten. Een proces waar geen enkele druk van bovenaf aan te pas is gekomen, maar geïnitieerd door 3 wijkgemeenten, die inmiddels zijn gefuseerd tot één wijkgemeente. Het voormalige gereformeerde kerkgebouw is inmiddels verkocht.

Solvabiliteit

Gedurende de afgelopen jaren hebben we zonder problemen solvabiliteitsverklaringen van het CCBB Zuid Holland gekregen bij het beroepen van een drietal predikanten. Hoe anders verloopt dat nu bij de huidige vacature van één wijkgemeente. De richtlijn Solvabiliteitsverklaring 2022 van het GCBB verlangt een meerjarenperspectief van 8 jaar met een doorkijkje naar 11 jaar. Niet alleen voor de wijkgemeente (dat hebben we gedaan) maar voor de hele Protestantse Gemeente Zoetermeer om te beoordelen of wij aan onze verplichtingen kunnen voldoen. Dit roept vraagtekens op.

Maatwerk

Allereerst speelt de richtlijn niet in op de flexibiliteit van het decentrale model door de gehele protestantse gemeente als beoordelingsmaatstaf te hanteren. De huidige richtlijn beoordeelt het geheel en niet de afzonderlijke wijk. Ten tweede kan een meerjarenbegroting van 8-11 jaar geen begroting worden genoemd, maar hoogstens een scenario, waarin nu zichtbare trends worden doorgetrokken. Daarmee schiet dit meerjarenperspectief als beoordelingsmaatstaf voor de solvabiliteit van een kerkelijke gemeente met meerdere wijkgemeenten tekort. Het GCBB/CCBB zou voor deze groep meer maatwerk moeten leveren, omdat als de aansturing van het college van kerkrentmeesters wat betreft begrotingsdiscipline op wijkniveau wordt uitgeoefend, de solvabiliteit primair op wijkniveau ligt.

VKB aanwezig op Kerkenbeurs 2024

Op vrijdag 22 en zaterdag 23 maart 2024 wordt in de EXPO Houten weer de landelijke Kerkenbeurs gehouden. Deze editie krijgt energiebesparing veel aandacht in het programma en op de beursvloer. Dat wordt tevens gekoppeld aan duurzaamheid. De beurs kijkt ook naar de toekomst, naar duurzame keuzes op allerlei gebieden en naar veranderend gebruik van het eigen kerkgebouw. En dit jaar is ook de VKB zelf aanwezig.

De Kerkenbeurs is voor iedereen die betrokken is bij het beheer en bestuur binnen de kerk. De beurs is dus interessant voor bijvoorbeeld geluidsteams, bouwcommissies en communicatieteams, maar zeker ook voor jou als (ouderling-)kerkrentmeester. Naast een beursvloer vol deskundige bedrijven, waaronder veel van onze VKB-partners, staat dit jaar ook de VKB zelf op deze vloer. Tevens is er een interessant programma samengesteld met presentaties, mini-seminars en workshops over actuele onderwerpen. Dit jaar draagt de VKB ook bij aan het inhoudelijke programma duurzaamheid met een workshop over de duurzame waarde van het kerkgebouw (Titel: Goud in handen!).

De normale entreprijs voor Kerkenbeurs Nederland 2024 is €15,00 per persoon. Maar met de speciale **VKB-kortingscode KB24VKB** is de entree gratis: Ga naar www.kerkenbeurs.nl en haal dat gratis toegangsbewijs op.

Natuurlijk zijn de adviseurs van de VKB bij de stand aanwezig. Kortom, we hopen je op 22 of 23 maart te mogen begroeten.

Lever de coupon in op de Kerkenbeurs!

Knip deze coupon uit, vul je gegevens in en lever deze in bij de VKB-stand op de Kerkenbeurs. Je ontvangt dan een unieke VKB-pen en het VKB-Partnermagazine.

Ook maak je dan automatisch kans op het beurspakket dat we onder de bezoekers van onze stand verloten.

Ontmoeten we je daar?

Ja, ik wil het VKB-beurspakket winnen!

Naam:.....

Telefoonnummer:.....

E-mailadres:.....

Reserveer hier je gratis kaart met kortingscode **KB24VKB**

De VKB App nu ook op je computer

Ben jij al onderdeel van de VKB community in onze eigen VKB App? In deze app leg je gemakkelijk contact met inmiddels meer dan 1400 collega-kerkrentmeesters uit het hele land om onderling snel vragen en ervaringen uit te wisselen.

Vanaf nu is het ook mogelijk om gebruik te maken van de VKB App vanaf een computer of laptop. Hierdoor wordt onze app nog toegankelijker!

Gebruik maken van de webversie? Het is heel eenvoudig. Volg onderstaande stappen:

- Open je favoriete browser op je laptop of computer
- Bezoek web.donkeymobile.com
- Zoek de VKB App op
- Log in met dezelfde inloggegevens als je app-account. Geen gedoe met nieuwe registraties! (Als je nog geen app-account hebt klik hier dan op 'account aanmaken' en registreer je eenvoudig.)

Vragenlijst resultaten Actie Kerkbalans 2024

In veel kerken is de Actie Kerkbalans de afgelopen weken gehouden en ook grotendeels alweer achter de rug. De Raad voor de Plaatselijke Geldwerving (RPG) neemt graag kennis van hoe de Actie Kerkbalans in jouw gemeente verlopen is. Namens de RPG voert VKB Kerkrentmeesters dit onderzoek uit.

De RPG is er om de plaatselijke gemeenten te ondersteunen bij de Actie Kerkbalans en bij andere geldwervingsacties voor de instandhouding van uw kerk. Dat kan pas goed als wij ook over lokale informatie beschikken en weten hoe we je nog beter kunnen ondersteunen. Daarom willen we je vragen uiterlijk 8 maart het vragenformulier in te vullen.

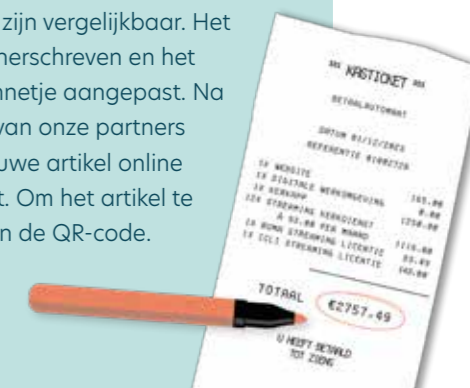
Meer informatie en de vragenlijst vind je op:

www.kerkrentmeester.nl/vragenlijstakb2024/

Rectificatie

In de vorige editie van Kerkbeheer stond een artikel over de kosten van online kerk-zijn. Daarbij werden ook de kosten voor het streamen van kerkdiensten bij VKB partners Kerkomroep en Kerkdienstgemist.nl met elkaar vergeleken. Helaas hebben wij door een verkeerde interpretatie van de prijslijsten daarbij ten onrechte vermeld dat Kerkomroep de duurdere partij zou zijn. De kosten van Kerkomroep en Kerkdienstgemist.nl zijn vergelijkbaar. Het artikel is herschreven en het kassabonnetje aangepast. Na controle van onze partners is het nieuwe artikel online geplaatst. Om het artikel te lezen scan de QR-code.

In gesprek met Hanna Melse

Roerend religieus erfgoed goed in beeld

“Als je eenmaal je huis op orde hebt, heb je daar nog lang profijt van.”

Hanna Melse

Het kerkgebouw, al dan niet monumentaal, hebben we als kerkrentmeesters vaak wel aardig in beeld. Maar hoe zit dat nu met roerend religieus erfgoed in dat gebouw? Hebben we als college dat erfgoed goed in beeld? Wat bezitten we als kerk, wat is het waard en welke verhalen zijn erover bekend? Daarover spreek ik met Hanna Melse, erfgoed-specialist bij Museum Catharijneconvent in Utrecht.

Museum Catharijneconvent is hét museum voor christelijke kunst en cultuur in Nederland. Met de vaste collectie wordt het verhaal verteld van het christendom in Nederland. Daarnaast zijn er ook regelmatig tijdelijke tentoonstellingen, waarbij naast het verleden ook zeker het heden een plek krijgt. Het museum draagt ook zorg voor het erfgoed in kerken en kloosters ter plaatse. Hiervoor is er de afdeling ‘Erfgoed in kerken en kloosters’, die bestaat uit een team van 7 erfgoed-specialisten met elk een eigen richting en verantwoordelijkheid. Hanna is er speciaal voor de protestantse kerken. Kerken kunnen met vragen over roerend religieus erfgoed altijd bij het Catharijneconvent terecht.

Wat is roerend religieus erfgoed?

Hanna: “Erfgoed gaat over datgene wat we met de generaties doorgeven. Het kan tastbaar zijn, maar ook immaterieel. Het kan een verhaal zijn. Erfgoed kan eeuwenoud zijn, maar het erfgoed is ook nu in wording. Dus het gaat ook om wat we nu belangrijk vinden en wat we aanwijzen om mee te geven aan de toekomstige generaties. In kerkgebouwen bevinden zich dit soort voorwerpen. Ze hebben een functie voor de eredienst en voor het kerkelijke leven. Dat maakt het dan religieus erfgoed. Het roerende deel, staat voor verplaatsbaar. Dus dan gaat het niet om het gebouw, wat ook erfgoed kan zijn, maar om de voorwerpen en meubels die zich in het gebouw bevinden. Denk dan aan Statenbijbels, avondmaalsgerei, maar ook meubels, zoals de preekstoel en de kerkbanken.”

Oók in moderne kerken

“Roerend religieus erfgoed is echt niet alleen te vinden in rijkversierde katholieke kerken, of oude monumentale kerken, maar zeker ook in moderne kerken. Ook die moderne kerken zijn gebouwd met ideeën uit de eigen tijd over de liturgische inrichting. Onder invloed van de liturgische beweging in de 20e eeuw kregen doop en avondmaal als sacramenten meer aandacht. En dat

is ook terug te zien in de inrichting van de kerkruimte. Vaak is er in die kerken een liturgische set, die goed bij elkaar passend is, als geheel is ontworpen met dezelfde vormtaal en dezelfde materialen. Dan heb je het over cultureel erfgoed, want het is een uiting van bepaalde ideeën over vormgeving die passen bij die tijd en ook bij de ideeën over het kerkgebouw. Daarnaast hebben ze ook gewoon hun waarde omdat ze liturgisch zijn. Die allernieuwste voorwerpen zijn eigenlijk ook erfgoed in wording, voorwerpen waarvan we nu zeggen: we willen dat ook onze kinderen en kleinkinderen dit nog kunnen zien.”

“Erfgoed kan eeuwenoud zijn, maar het is ook nu in wording.”

Bewustzijn van het roerend religieus erfgoed

“Als kerkrentmeester is het belangrijk om je bewust te zijn van het roerend religieus erfgoed in je kerk. De zorg voor het erfgoed is onderdeel van de veel omvattende taak met verantwoordelijkheid voor geld en goed. Kerkrentmeesters weten echt wel de belangrijkste zaken in het gebouw aan te wijzen. Maar ik durf wel te zeggen dat het beeld vaak niet volledig is. Ik hoor vaak dat er niet zo veel is. Een oude Statenbijbel, een avondmaalservies en dat is het dan wel zo'n beetje. Wanneer ik dan langskom en we een ronde maken door het gebouw, dan komt er toch meer erfgoed naar boven, soms zelfs hele waardevolle items. Kerken zijn natuurlijk ook een soort bewaarplaatsen voor erfgoed, er is vaak veel ruimte.”

“Bij bewustzijn van het erfgoed in je kerk hoort ook dat je weet hoe bijzonder iets nu eigenlijk is. Plaatselijk, binnen de eigen gemeente, maar ook regionaal of misschien zelfs landelijk. En dan komt het landelijk overzicht dat wij beheren om de hoek. Het weten of

een voorwerp bijzonder is of zeldzaam, heeft ook meteen een hele praktische functie. Het helpt je bij de overweging of je iets wilt laten restaureren of niet."

Aan de slag

Hoe zorg je er als kerkrentmeester nu voor dat het roerend religieus erfgoed in je gebouw goed in beeld komt? Hanna: "Het begint met een goed actueel overzicht van wat er zich allemaal in de kerk bevindt. Dat doe je op voorwerpniveau, met een beschrijving en een foto per voorwerp of meubel. Dat vraagt tijd en aandacht, maar je hoeft daarbij gelukkig niet zelf het wiel uit te vinden. Op onze website staan instructies voor wat je precies kunt vastleggen en er staan ook tips hoe je makkelijk foto's kunt maken. Ook is er een online programma beschikbaar, waar je heel makkelijk stapsgewijs een kant en klaar formulier per voorwerp kunt invullen: Kerkcollectie Digitaal!"

"Elke kerk kan gratis een account hiervoor aanmaken via kerkcollectie.catharijneconvent.nl. Voorwerpen kunnen stuk voor stuk worden geregistreerd. Het is zo ingericht dat je stapsgewijs door alle in te vullen velden wordt geloodst. Op die manier word je ook meteen uitgedaagd om na te denken over vragen waar je zelf helemaal nog niet

aan gedacht had. Dat levert een mooie zoektocht op rondom het erfgoed in je kerk en zo komen interessante verhalen over die voorwerpen aan het licht. Aan de hand van die verhalen, kun je ook bezoekers betrekken bij je gebouw."

"Het beeld is vaak niet volledig."

"Het kan trouwens ook zijn dat dat er al eens een registratie is gedaan voor de voorwerpen in de kerk. Er worden namelijk al sinds de beginjaren '70 inventarissen opgetekend van kerken en kloosters in Nederland. Dat werd vroeger gedaan door de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland. Die taak is in 2013 overgenomen door Museum Catharijneconvent. Van de protestantse kerken heeft 70% al eens een registratie gehad. Daarvan is waarschijnlijk ongeveer de helft niet actueel, maar er is dus kans dat er al het een en ander staat geregistreerd in Kerkcollectie Digitaal!"

"Wil je hulp bij het opstellen van de inventarislijst, dan kun je tegen een kleine vergoeding een erfgoedsspecialist van Museum Catharijneconvent mee laten kijken. Het voordeel daarvan is dat ook vanuit het landelijke over-

zicht objectief wordt meegekeken naar hoe bijzonder de voorwerpen in de kerk zijn. Ook kijkt de erfgoedsspecialist mee naar de fysieke toestand van de voorwerpen en de waarde ervan."

Ontzorgen

"Een actueel overzicht van al het roerend religieus erfgoed ontzorgt uiteindelijk de kerkrentmeester. Het is heel handig bij de overdracht van taken, bij het afsluiten of aanpassen van de verzekering en bij calamiteiten, zoals diefstal en brand- of waterschade. Daarnaast is weten wat je hebt ook belangrijk als je iets wilt veranderen in je interieur, of je liturgisch centrum wilt vernieuwen. Wat hoort er nu oorspronkelijk bij het gebouw, wat zijn de meest waardevolle voorwerpen om mee verder te gaan? Dus het is iets dat even tijd en aandacht vraagt, maar als je eenmaal je huis op orde hebt, heb je daar nog heel lang profijt van."

Stappenplan

Museum Catharijneconvent is er ook voor vragen rondom afstoten en herbestemmen van roerend religieus erfgoed. Hanna: "Op onze website staan onder het kopje 'voor kerken en kloosters' (www.catharijneconvent.nl/advies-voor-kerken/) verschillende handige documenten en tools, die te downloaden zijn en die kerken kunnen gebruiken als ze voor dit soort opgaven staan. Een belangrijk document is de Handreiking Roerend Religieus Erfgoed. Dit is een instructiedocument voor kerken die aan de slag gaan met de vraagstukken rondom afstoting en transformatie. We hebben dit ontwikkeld in samenwerking met kerkelijke vertegenwoordigers, waaronder ook de VKB. Als recente aanvulling is er nu ook een heel overzichtelijk stroomschema beschikbaar, een soort stappenplan dat de kerk kan volgen en aan de hand waarvan de nodige vragen te beantwoorden zijn, op basis waarvan je uiteindelijk actie kunt ondernemen. En natuurlijk kunnen kerken altijd contact opnemen als ze vragen hebben."

Aan de slag met de registratie van het roerend religieus erfgoed in jouw kerkgebouw met behulp van Kerkcollectie Digitaal?

Op woensdagavond 14 februari organiseert VKB Kerkrentmeesters een praktisch online webinar, waarin Hanna Melse je laat zien hoe het programma werkt, handige tips deelt en je meteen op weg helpt.

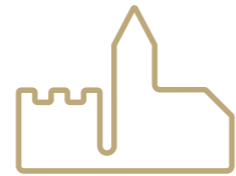
Meer informatie en aanmelden op:

- www.kerkrentmeester.nl/vkb-academy/herkennen-en-registreren-van-roerend-religieus-erfgoed/

Beluister het gehele gesprek als podcast #14

Hoe verzeker je de gewelven van de eredienst?

donatus

verzekert kerken en monumenten

Nieuwsgierig? Ontdek meer op www.donatus.nl

fjellet
samenwerking op een hoger plan

Microsoft 365

Wij helpen je kerk digitaal samenwerken met Microsoft 365!

fjellet.nl/kb

vka vankooten architectuur

nieuwbouw | verbouw | interieurontwerp
www.kerkarchitect.nl

Joost Schelling

Huis op orde?!

Inmiddels ligt de eerste maand alweer even achter ons. Mogelijk zijn daarmee de eerste goede voornemers alweer gesneuveld. Het is elk jaar weer bijzonder hoeveel goede voornemens het eind van de maand niet halen. De sportschool is inmiddels weer goed begaanbaar. Toch heeft het begin van een kalenderjaar ook een zuiverende werking: we maken plannen, spreken ambities uit, brengen de zaak graag op orde, en maken zo nodig schoon schip. We nemen afscheid van ingesleten patronen en zetten in op nieuwe kansen. Je kunt er zomaar een extra boost energie van krijgen...

...of de moed zakt je in de schoenen

Want wie door dit nummer van Kerkbeheer bladert, die komt heel veel aspecten tegen rondom het thema: Huis op orde?! Moet dit ook allemaal? Hoe houd je dit allemaal gaande in een kerk die in omvang en betrokkenheid krimpde is?

"Beste VKB, legt u de lat voor het kerkbeheer niet veel te hoog?"

Het eerlijke antwoord is inderdaad dat de lat soms hoog lijkt te liggen. Dat komt ook omdat we te maken hebben met complexe en soms veeleisende regelgeving. Maar in de kerk, waar het ook gaat om een eredienst aan God gaande houden, mag de lat soms ook best hoog liggen, toch? Is het beste van onze inzet wel goed genoeg? Toch kun je hier gemakkelijk in doorschieten. Als de krimp en alles wat 'moet' leidt tot een kramp, dan is het goed om met elkaar de balans op te maken: hoe houden we ons huis nog op orde, zodat we aan de wezenlijke zaken nog wel toekomen?

Versterken van het netwerk

Te midden van alles wat 'moet', zien wij de oplossing in meer en slimmer samenwerken. Nog heel vaak zien we dat kerkbeheer primair binnen de eigen gemeente plaatsvindt. En dat terwijl alle kerkgebouwen aan dezelfde wetgeving en eisen moeten voldoen, alle kerken worstelen met de vraag hoe ze breder hun geldwerving in kunnen richten of hoe ze de verhuur of (leden)administratie georganiseerd kunnen krijgen.

Als VKB Kerkrentmeesters gaan we het komende jaar inzetten op samen doen, op hoe we elkaar binnen de kerk beter kunnen ontzorgen, in plaats van juist extra ballast toe te voegen. We gaan nadrukkelijk inzetten op handzame voorbeelden van samenwerking, op een praktische bijdrage aan uw werk via onze vernieuwde kennisbank en op het uitwerken van kennisdeling via kleinschalige (pilot)projecten. Ons (goede) voornemen is om de kracht van ons netwerk van 1400 aangesloten colleges optimaal in te zetten om dienstbaar te zijn aan de opgave van het kerkbeheer anno 2024.

We vragen je niet om alles op orde te brengen. We hopen dat je dit jaar wel 'je huis' wilt openzetten voor samenwerken. En juist in de kerk weten we dat bij het uitspreken van een goed voornemen, we terugvallen op advent als het liturgische startmoment: we mogen het verwachten van het Kleine! Ik wens je veel heil en zegen in 2024 toe.

Grensoverschrijdend gedrag, privacy, fraude en cyberrisks

Hoe veilig is jouw kerk?

In Kerkbeheer besteden we geregeld aandacht aan veiligheid in de kerk. In het bijzonder aan de werkomstandigheden (arbo, bhv), als ook aan de veiligheid in de gebouwen (RI&E). Vanzelfsprekend natuurlijk, want kerkrentmeesters hebben een belangrijke opdracht te vervullen om de openbare plek van samenkomst en in hun rol als werkgever te zorgen voor veilige ruimte. Maar veiligheid gaat over meer dan losliggende kabels of een onvoldoende werkplek voor de beheerder. Is het huis ook in overdrachtelijke zin een veilige omgeving en is er voldoende rekening gehouden met dreiging van buitenaf?

TEKST JOOST SCHELLING BEELD ADOBE STOCK, ISTOCK

Veilige kerk: het begint bij bewustwording

Veiligheid in de kerk begint met het besef dat (fysiek/financieel/mentaal/seksueel) grensoverschrijdend gedrag overal voorkomt. Sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, omroepen, scholen, hulpverlening, families en ook geloofsgemeenschappen. Uit wetenschappelijk onderzoek is bekend, dat in de meeste situaties daders en slachtoffers geen vreemden van elkaar zijn. Reden temeer om juist in de kerk aandacht en oog te hebben voor grensoverschrijdend gedrag en maatregelen te nemen om dit te voorkomen én om adequaat te kunnen reageren als je als geloofsgemeenschap toch met (vermoedens van) grensoverschrijdend gedrag te maken krijgt.

In het kader van voorwaardenscheppende maatregelen heeft de synodevergadering van 21 april 2023 ingestemd met het rapport 'Veilige kerk in de Kerkorde', waarin onder andere kerkordelijk de verplichting tot het aanstellen van een vertrouwenspersoon en het verplicht aanvragen van VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) voor ambtsdragers en bepaalde taakdragers in de gemeente vastgelegd zijn. Deze aanpassing in de kerkorde is in 2023 bij classes en gemeente in consideratie gegeven en wordt in 2024 in tweede lezing door de synode vastgesteld.

"De sleutel ligt bij bewustwording."

In veel kerken zijn al vertrouwenspersonen aangesteld en is het aanvragen van een gratis VOG voor bepaalde vrijwilligers al staande praktijk. Zo ook in de Gereformeerde Kerk Sliedrecht, waar men al in 2020 een projectgroep van de kerkenraad aan het werk zette. Deze projectgroep leverde uiteindelijk een stappenplan tot implementatie van beleid op, maar zorgde vooral ook voor zichtbaarheid van dit traject in de kerkenraad en de gemeente. Inmiddels zijn er twee vertrouwenspersonen aangesteld, zijn er omgangsregels voor het jeugdwerk en de meest kwetsbaren opgesteld, en geldt voor de vrijwilligers een gedragscode.

De predikant, ds. Alexander Veerman, zelf gepromoveerd op seksueel misbruik in de kerk, zegt hierover: "In de periode dat we hieraan gewerkt hebben, zorgde het voor onderling gesprek en bewustwording, want daar

begint het mee. Je kunt het zeker niet met afspraken voorkomen, maar het zorgt wel voor een transparantere gemeente, en het besef: 'het kan ook bij ons gebeuren'. Inmiddels zorgen de aangestelde vertrouwenspersonen er ook voor dat het gesprek ook na het beleidsplan op tafel blijft, dat is van groot belang. Trouwens, we gaan ook zorgvuldig naar de vrijwilligers te werk, voor zittende mensen doen we een dringend beroep op het aanvragen van een VOG, voor de nieuwe mensen is het inmiddels onderdeel van de procedure. Zo hopen we iedereen in deze veranderingen mee te nemen." Informatie en procedure over een gratis VOG voor de kerk staat op: www.gratisvog.nl/voorwaarden/preventief-beleid-kerkelijke-organisaties-cio.

Huis op orde: is persoonlijke en gevoelige informatie in de kerk veilig?

Misschien heeft u zelf wel eens tot frustratie aan toe gehoord: 'nee, ik mag u in het kader van de AVG deze gegevens niet verstrekken'. Dat klinkt soms irritant, maar het voorkomt dat veel van onze meest persoonlijke zaken zomaar op straat komen. Ook kerkgenootschappen vallen onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Protestantse Kerk in Nederland wil bewust en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en de privacy van haar leden en bezoekers. Daarom is het belangrijk dat iedereen die binnen de kerk met persoonsgegevens te maken heeft zorgt dat hij/zij zich aan de geldende regelgeving houdt. Dat kan gemakkelijk met verschillende modellen en richtlijnen die hiervoor beschikbaar zijn, maar ook hier ligt de sleutel bij de bewustwording. En zeker nu veel van de kerkdiensten online en nog lange tijd terug te vinden zijn. Een paar vuistregels zijn alvast voor veilige omgang te geven:

1. Datgene wat in de openbaarheid over iemand gedeeld wordt, heeft diegene daar ook toestemming voor gegeven? Bekend is het voorbeeld van iemand voor wie met naam en toenaam (en met vermelding op de zondagsbrief) gebeden werd vanwege een psychische aandoening en opname in een kliniek, en dit na jaren nog online terug te vinden was. Het bleek hem bij sollicitaties niet te helpen.
2. Beperk je in de communicatie in de gemeente tot het hoognodige. De kerk is geen roddelblad. De goede verstaander heeft aan een half woord genoeg voor een blijk van medeleven, wie op een nieuwtje uit is, heeft nooit informatie genoeg.
3. Leg vast hoe je met het gebruik van gegevens omgaat, zoals communicatie in je gedrukte media.
4. Zorg dat alles wat je vastlegt, waar het niet je eigen aantekeningen betreft, het daglicht kan verdragen, mocht iemand besluiten zijn wettelijke recht te gebruiken en inzage te vragen wat over hem of haar in bijvoorbeeld de ledenadministratie is vastgelegd. Meer informatie over AVG is te vinden op: www.protestantsekerk.nl/kerkbeheer/privacy/

Fraude in de kerk oftewel: zijn de (financiële) afspraken bekend?

Op een zondagmiddag in augustus 2023 kregen verschillende gemeenteleden een mailtje van dominee Giel Schormans (Protestantse Gemeente Voorburg) met een verzoek om geld over te maken voor een bedankje aan vrijwilligers. In werkelijkheid

was het mailtje niet afkomstig van de predikant, maar verstuurd door criminelen met een nagenoeg identiek mailadres, maar ze hadden hotmail.com vervangen voor outlook.com!

Dit misbruik van gegevens kan zomaar iedereen overkomen, zeker bij ambtsdragers, die met een deel van hun contactgegevens openbaar te vinden zijn. Dit valt nauwelijks aan de voorkant te voorkomen en met de komst van AI zal dit allemaal professioneler en nog echter worden. Criminelen versturen tienduizenden van dit soort mails tegelijk, soms in een paar seconden tijd. Hun 'verdienmodel' is erop gericht dat een paar ontvangers niet naar de afzender kijken en tot betalen overgaan. In een moment van onoplettendheid is dat zo gebeurd.

Toch kun je dit soort situaties tot een minimum beperken door: 1) altijd het daadwerkelijke mailadres te controleren (dus niet alleen de naam van de mailer), 2) zo min mogelijk openbare gegevens op websites te plaatsen, maar vooral door 3) te werken met heldere afspraken over wie er verzoeken om geld kunnen doen en wie deze vervolgens mag goedkeuren en tot betalen kan overgaan. Naarmate er minder bij de kerkenraad bekend is over hoe de financiële afspraken verlopen, des te makkelijker is het voor een crimineel om iemand 'tot betalen' te krijgen. Maar juist als deze vreemde verzoekjes opvallen, omdat ze afwijken van de afspraken, dan zal de afzender nadenken en eventueel navraag gaan doen. Dan komt de fraude snel aan het licht. Dit is een onschuldige vorm, maar er zijn voldoende verhalen bekend over spookfacturen van duizenden euro's naar bankrekeningen van criminelen. Zoals gezegd: dit zal aan de voorkant moeilijk te voorkomen zijn, maar aan de achterkant zijn ze vooral te ontmaskeren door heldere afspraken en open onderlinge communicatie. En bij twijfel geldt ook hier: niet oversteken!

Goed om te weten, dat het ook als kerk mogelijk is om je te laten verzekeren voor de schade als gevolg van datalekken, cyberaanvallen of andere cyberrisks, kijk voor deze mogelijkheden bij onze verzekeringspartner Marsh Mercer: www.kerkrentmeester.nl/home/vkb-verzekeringen/verzekeringsoplossingen/cyberrisks/

Do's & don'ts

Toegankelijkheid van het (kerk)gebouw

TEKST WILNANDA HUKOM BEELD ADOBE STOCK

Do's

Vraag waar behoefte aan is

De toegankelijkheid van je (kerk)gebouw verbeteren klinkt heel breed en daardoor ingewikkeld. Waar moet je beginnen? Waar zouden gemeenteleden of gasten met een beperking echt behoefte aan hebben? Je eerste stap is om het hen gewoon te vragen. Wie weet er nu beter aan welke aanpassingen er behoefte is, dan de persoon die ze nodig heeft? Op die manier komen ook de zaken aan het licht waar je zelf niet aan zou denken.

Zorg voor ruimte

Mensen met een mobiele beperking hebben veel baat bij ruimte. Juist deze groep vinden we vaak in kerkgebouwen, omdat daar relatief veel oudere mensen komen. Zorg ervoor dat doorgangen, en vooral vluchtroutes, breed genoeg zijn. Volgens het bouwbesluit dienen vrije doorgangen minimaal 85 centimeter breed te zijn, zodat ook een rolstoel erdoorheen past. In de praktijk blijkt dat zelfs nog aan de krappe kant. Neem dit bij nieuw- en verbouw van het kerkgebouw mee in de bouwplannen. Bekijk bij bestaande bouw welke aanpassingen mogelijk zijn om toch zo veel mogelijk ruimte te bieden. Houd deze doorgangen vrij van in de weg staande spullen.

Zorg ook dat er ruimte is voor bijvoorbeeld een elektrische rolstoel, zodat iemand niet ergens apart moet plaatsnemen, maar gewoon naast zijn of haar partner of familie kan

zitten. In kerkzalen met losse stoelen zal dit gemakkelijk op het moment zelf te realiseren zijn, maar in het geval van vaste kerkbanken is dat moeilijker. Bedenk in dat geval dus vooraf of aanpassingen aan het interieur nodig zijn. Zorg daarnaast ook dat er een aangepast toilet aanwezig is met voldoende ruimte.

Testen

Meestal hoeft niet vanaf 'nul' te worden begonnen, maar zijn al verschillende systemen geïnstalleerd. Zo is in veel kerken een ringleiding aanwezig. Werkt het systeem ook goed? Vraag periodiek aan de gebruikers ervan hoe de ervaringen zijn. Of misschien is in het aangepast toilet een alarm-trekkoord aanwezig? Zorg dan dat de werking hiervan periodiek wordt getest.

Website

Zorg dat je een stukje over toegankelijkheid hebt opgenomen op je website. Je laat daarmee zien dat je hebt nagedacht over de toegankelijkheid van je gebouw. Vermeld op de website bijvoorbeeld of er ringleiding aanwezig is in je gebouw, of de toiletten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking en hoe het parkeren is geregeld. Zorg ook altijd dat er vermeld wordt hoe er bij vragen contact kan worden opgenomen over de toegankelijkheid van het (kerk)gebouw. Noteer daarbij zowel een telefoonnummer als een e-mailadres, zodat ook doven en slechthorenden in contact kunnen komen.

Don'ts

Je hele pand verbouwen

Je hoeft echt niet direct je hele pand te verbouwen om toegankelijker te zijn. Met kleine aanpassingen aan je huidige gebouw kom je al een heel eind. Zo hoeft een te hoge drempel lang niet altijd verwijderd te worden. Een wegneembare oprijplaat of drempel-hulp kan al een goede oplossing zijn. Zorg – naast de projectie van de liederen via de beamer – dat er grootletter-edities van de gebruikte liederenbundels aanwezig zijn of een gedrukte liturgie. En als er verschillende soorten stoelen aanwezig zijn, kunnen mensen kiezen welke stoel voor hen fijn zit.

Afwachtende houding aannemen

Wacht niet tot iemand zelf vraagt wat hij of zij nodig heeft, maar vraag gewoon of je iemand kunt helpen. Iedereen is anders en wat de een prettig vindt, vindt een ander juist beledigend. Goede communicatie is daarbij belangrijk. Richt je tot de persoon die je aanspreekt, niet tot een eventueel aanwezige begeleider. Maak daarbij oogcontact en benader de persoon zoals je zelf ook benaderd wilt worden.

Alleen een livestream

In veel kerken is de kerkdienst ook te volgen via een livestream en sinds corona zijn die uitzendingen ook in kwaliteit verbeterd. Voor sommige mensen kan dit inderdaad een goede oplossing zijn, maar als je door je beperking daartoe 'veroordeeld' bent, werkt het uitsluitend. Gebruik het aanbieden van een livestream dus niet ter vervanging van de verbetering van de toegankelijkheid van het (kerk)gebouw, maar als aanvulling daarop.

Lees meer over
toegankelijkheid
in onze vernieuwde
kennisbank.

De stelling

Kerkrentmeesters zijn te veel tijd kwijt aan opgelegde regels

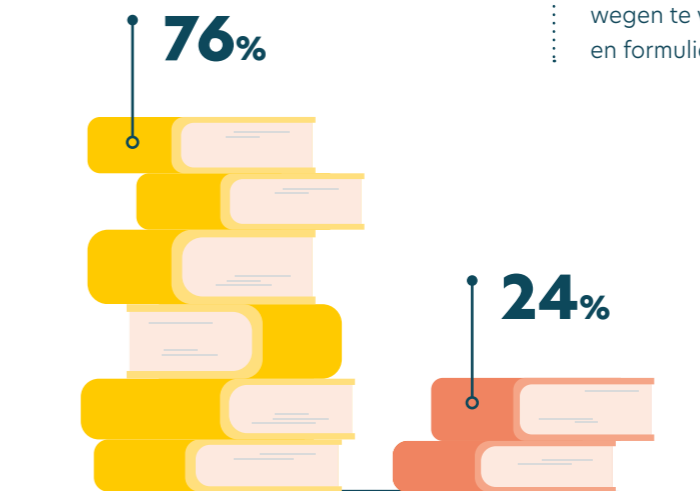
"Regels voegen waarde toe. Als deze veel tijd vergen van kerkrentmeesters, dan is dit wat het is."

"Als werkende kost het mij veel moeite en tijd om de juiste wegen te vinden binnen alle regels, wetten en formulieren."

"Er gaat zoveel tijd in zitten dat je geen tijd hebt voor andere zaken."

"Kerken worden tegenwoordig geacht gerund te worden als een bedrijf. Niet te doen voor vrijwilligers die vaak amateur zijn op dat gebied."

"De regeldruk voor kerken vereist steeds meer specialistische kennis. Daardoor begint het ambt steeds meer op gewoon werk te lijken."

"Veel regels moeten gewoon uitgevoerd worden, maar het is wel een drukke baan. Maak een college niet te klein: vele handen maken licht werk."

"Zolang de regels de instandhouding en de veiligheid dienen, is het goed regels serieus te nemen en ernaar te handelen."

VKB over afspraken en regels:

Wie een 'vox populi' doet naar de vraag om meer of minder regels, weet al snel naar welke kant het antwoord doorslaat: liefst zo min mogelijk regels. En al helemaal als het regels betreft, waar de ander, die zich ernaar moet richten, niet (meteen) zelf de noodzaak van inziet.

Als VKB kerkrentmeesters zijn we zeker niet voor allerlei regels. Maar de zaken moeten in de kerk gelijke behandeling regelen en tevens proportioneel, ordentelijk en juridisch goed geregeld zijn. Het gaat achter de regels om belangwekkende zaken als veiligheid, verantwoordelijkheid en vertrouwen. De hoeveelheid regel(druk) beweegt zich vaak mee met een tijdsbeeld. Na de vreselijke nieuwjaarsbrand op 2001 in café De Hemel in Volendam kwamen er (terecht!) veel meer aandacht en regels rond brandveiligheid. Helaas kan deze pendule doorslaan met het gevaar dat we met opgestelde regels menselijk falen denken te kunnen voorkomen. Als kerk weten we dat ons menselijk werk toch stukwerk is. En toch mag het ons er niet van weerhouden al het mogelijke te doen om het kerkgebouw een veilige plek te laten zijn, waar mensen met vertrouwen naar binnengaan. En mag ook van een kerk verwacht worden dat zij bijdraagt aan een financieel of bestuurlijk transparant klimaat.

Het blijft wel goed om bij alle regels de vraag te stellen naar de noodzaak, maar ook de volhoudbaarheid van de regels. Wat beogen ze te voorkomen, hoe worden ze gehandhaafd? Want veiligheid en vertrouwen zijn nu eenmaal te belangrijk om ze enkel aan de stem naar meer of minder regels over te laten.

Wat vind jij?

Praat ook mee over de stelling in de app van de VKB.

De stelling voor de volgende editie van *Kerkbeheer* is:

"Colleges van kerkrentmeesters werken regionaal te weinig samen."

Heb je de VKB App nog niet gedownload? Scan de QR-code, installeer de app en meld je aan.

VKB partners

In deze rubriek laten we vier van de ruim 50 VKB-partners aan het woord. Al onze partners vind je op: www.kerkrentmeester.nl/partners-adviseurs/

Driebergen Accountants

Je huis op orde door de organisatorische kant van de financieel goed in te richten. Hoe zorg je als kerkelijke organisaties dat de kans op fouten of, veel vervelender, fraude beperkt worden? Belangrijke vragen binnen een kerkelijke gemeente omdat de laatste jaren het werk op steeds minder schouders komt te rusten. Dat betekent ook dat binnen de gemeente nagedacht moet worden over de procedures op het gebied van betalen, besteding van de aan u toevertrouwde middelen en medewerkers aannemen. Daarbij gaat het er om wie wat mag, tot welk bedrag en wanneer er meerdere mensen moeten meebeslissen.

In een ideale situatie zijn er altijd twee mensen betrokken bij transacties. Alleen, er moet wel gewerkt kunnen worden. Als een koster naar de winkel gaat om schoonmaakspullen te halen, is het niet handig als hij daarvoor toestemming moet vragen aan de penningmeester. Dat maakt een situatie onwerkbaar. Wil hij een nieuwe medewerker aannemen om de verhuuractiviteiten van de gemeente een boost te geven, dan is overleg wél op zijn plaats. Het gaat er dus om een balans te vinden tussen zekerheid en werkbaarheid.

Juist in een tijd waarin er steeds minder vrijwilligers komen, komen meer taken bij een persoon terecht. Wij adviseren u met de verantwoordelijke personen afspraken te maken over bevoegdheden van alle betrokken binnen uw kerkgemeenschap, en daarbij, samen met de betrokkenen, na te denken over de werkbaarheid daarvan. Niet vanuit wantrouwen, maar juist vanuit goed werkgeverschap. Vertrouwen is goed, met controle wordt de ander gevrijwaard. Dat is een mooi geschenk. Behoefte om te sparren? Bel gerust! Voor meer informatie: www.driebergenaccountants.nl/not-for-profit/.

Van Kooten Advocaten

Onze advocaten gebruiken hun juridische expertise én nuchtere boerenverstand! U krijgt heldere en praktische adviezen waar u wat aan heeft. Bij juristen en advocaten in de kerk denken mensen vaak aan problemen, procedures en protocollen. Wij analyseren de problemen en zoeken met u naar een oplossing. Soms is die oplossing een juridische procedure, maar vaak kunnen problemen ook buiten een procedure om worden opgelost.

Wij hebben meerwaarde voor u als kerkrentmeester. Al decennialang is ons kantoor actief in het (kerk)recht. Ook zijn wij kerkelijk actief. Als ouderling en/of kerkrentmeester kennen wij het kerkelijk bestuur ook van binnenuit. Wij weten als geen ander hoe belangrijk het is om óók rekening te houden met het draagvlak binnen de gemeente: dat is vaak de onzichtbare partij die óók aan tafel zit. Verder weten wij wat er in de landelijke kerk speelt en wat de nieuwste ontwikkelingen zijn. We hebben een groot netwerk wat zo nodig kan worden ingeschakeld.

Onze mediator is Lianne van Kooten - de Jong. Doordat zij steunt op onze jarenlange ervaring en kennis kan zij partijen begeleiden om met elkaar tot een oplossing te komen.

De kracht van ons kantoor is dat wij thuis zijn op de terreinen waarmee u als kerkrentmeester regelmatig te maken krijgt en dat wij die terreinen ook met elkaar combineren. Het gaat dan bijvoorbeeld om expertise op het agrarisch recht, de kerkorde en kerkrecht van de PKN, vastgoed zoals huur en projectontwikkeling, ruimtelijke ordening en ook arbeidsrecht en het kerkelijk opzicht. Voor meer informatie: www.vankootenadvocaten.nl.

Van Hoogevest Architecten

Van Hoogevest Architecten is vanaf de oprichting van het bureau in 1909 tot nu toe, steeds intensief betrokken geweest bij nieuwbouw, restauratie en herinrichting van kerkgebouwen. Je zou kunnen zeggen dat kerkenbouw in ons DNA zit.

Brede expertise

De huidige brede expertise van ons architectenbureau met projectleiders, bouwkundig tekenaars, architecten en erfgoed specialisten komt eigenlijk voort uit de vele kleine en grote kerkrestauraties die het bureau in portefeuille kreeg rond de jaren 70. In die periode zijn veel medewerkers in dienst gekomen die het vak in de praktijk hadden geleerd. Die kennis was belangrijk voor het houden van toezicht op de uitvoering van het werk. Sindsdien is die ambachtelijke kennis doorgegeven naar opvolgende generaties en kunnen we de kwaliteit van het ontwerp nog steeds borgen in de uitvoering. Het gegroeide architectenteam ontwerpt met zorgvuldige creativiteit aan zowel kleine dorpskerken als grotere stadskerken.

Huidige vraagstukken

Wij worden intensief betrokken bij de huidige vraagstukken van verduurzaming en verbreding van gebruiksmogelijkheden zodat kerkrentmeesters kunnen voldoen aan de relatief hoge exploitatiekosten. Een recent afgerond kerkproject is de restauratie, verduurzaming en herinrichting van de Stevenskerk in Nijmegen. Hier is een breder gebruik van de kerk mogelijk gemaakt door afscheiding van de twee westkapellen via immens grote glaspuien. De kapellen kunnen nu separaat worden gebruikt, maar ook in samenhang met de kerk. Deze nieuwe flexibiliteit in gebruik schept mogelijkheden voor verhuur aan derden. Wilt u meer weten over deze spectaculaire interventie in de Stevenskerk of over onze andere projecten dan kunt u terecht op onze website: www.vanhoogevest.nl.

DODUVA Ontwikkeling & Advies

Kerken vormen een baken en zijn de ruggengraat in de samenleving. Kerkgebouwen zijn bakens in steden en dorpen, zichtbare aanwezigheid van religie en gemeenschapsvorming. Dat laatste gaat vaak verder dan de kerkelijke gemeente. Vandaar ook die 'ruggengraat'. De afgelopen jaren, waarin grote dingen de maatschappij troffen, bleken kerken op veel plekken hulp en houvast te bieden. En dat is mooi!

Tegelijk staat de presentie van kerken onder druk, door meerdere oorzaken. Door kleiner wordende gemeenschappen, die met minder mensen meer moeten opbrengen. Vanwege hogere kosten voor energie en onderhoud, maar ook kosten voor medewerkers worden steeds hoger.

Wat dan? Gebouw(en) verkopen? Door blijven gaan tot het echt niet meer kan? Of kan het anders?

Bij DODUVA denken, en vanuit onze ervaring weten we ook dat het anders kan. Door allereerst naar de gebouw-gebonden kosten te kijken, door op een andere manier naar het gebruik van het gebouw te kijken. En soms ook door grotere ingrepen, zoals het aanpassen van de operationele formatieomvang (niet zijnde voorgangers), of eens kritisch te kijken naar de werkelijk benodigde ruimte voor de kerkelijke activiteiten, op zondag en doordeweeks. Een gevolg van laatstgenoemde kan dan zijn dat een deel van het gebouw of de gebouwen wordt vrijgespeeld voor een andere bestemming.

Wij hebben op inhoud, (vastgoed)technisch (waaronder verduurzaming) en financieel veel ervaring op dit vlak en hebben al veel gemeenten hiermee kunnen helpen.

Bent u benieuwd wat wij voor u kunnen betekenen, neem dan contact met ons op. Dan hebben we een oriënterend gesprek over uw specifieke situatie. Voor meer informatie: www.doduva.nl.

De VKB ervaart dat besturen en bankieren een actueel thema is en voorlopig ook zal blijven getuige de vraagstukken die regelmatig hun weg vinden naar Dordrecht. Dick Alblas en Senne Joustra in gesprek over wat er allemaal bij komt kijken en wat de kerkbestuurder kan doen om dit soepel te laten functioneren.

TEKST BERT OOMEN BEELD WILNANDA HUKOM

Dick Alblas is als advocaat verbonden aan Vos & De Lange Advocaten te Barendrecht. Hij is onder andere ook voorzitter van de expertgroep Wwft van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants, lid van de adviescommissie Wwft van de Nederlandse Orde van Advocaten en partner bij het Kenniscentrum Kerkrecht. Senne Joustra is relatiemanager Instituten & Charitas bij ABN AMRO MeesPierson.

Senne: "Goed bestuur gaat terug naar de basis. Wat is de structuur van de rechtspersoon, wat is er in de kerkorde geregeld en welke documenten moeten op orde zijn om bijvoorbeeld een rekening bij de bank te openen." Dick vult aan: "Dat is de formele kant, maar vergeet niet dat het in de kerkgenootschappen gaat om gemeenschap, het goed hebben met elkaar en met elkaar bezig zijn op basis van vertrouwen. Dat staat soms haaks op wat er in de wet- en regelgeving van verenigingen en stichtingen, maar in het bijzonder ook kerkgenootschappen, op basis van meer wantrouwen wordt gevraagd. Zoals het vastleggen verantwoordelijkheden en bevoegdheden en het actueel hebben van documenten die toegang verschaffen tot de financiële dienstverlening."

"Daarnaast wordt van kerken ook verwacht dat zij maatregelen treffen om onder andere witwassen te voorkomen, zoals vastgelegd in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)." Senne: "De Toezichthouder verwacht van de banken een actieve rol door middel van onder andere transactiemonitoring." Dick: "Het veroorzaakt voor banken veel inspanning en druk om een goed inzicht te hebben in de klant en zijn financiële gedrag. We kennen allemaal wel de boetes die de DNB oplegt als een bank onvoldoende zijn zaken op orde heeft op het Wwft dossier. Door die druk ervaren kerken dat er veel vragen worden gesteld en er veel informatie overhandigd moet worden,

soms ten onrechte." Senne: "Banken zijn bezig om hun kennis en kunde verder op orde te krijgen om zo meer maatwerk te kunnen leveren. Daarnaast willen ze meer risicogericht opereren en maatwerk betrachten." Dick: "Ik denk dat er begrip is dat dit tijd kost. In de tussentijd ontslaat dat lokale kerkgenootschappen er niet van hun verantwoordelijkheid te nemen en ervoor te zorgen dat ze hun documentatie, bevoegdheden en procedures up op orde hebben." Senne: "Eens Dick, en banken dienen niet alleen aandacht te besteden aan kennisontwikkeling, maar ook hun medewerkers verder op te leiden in de achtergrond en structuren van kerkgenootschappen (vraagt maatwerk), en te trainen in bijvoorbeeld empathie tonen en goed verbinding maken. Een goede relatie is gebouwd op vertrouwen en heeft als uitgangspunt dat we onszelf en elkaar kennen, maar ook kritisch kunnen bevragen. Samenwerking in dat proces is cruciaal. De vraag die we ons als bank stellen is: wat is het grotere doel van uw organisatie, en hoe kunnen wij daaraan bijdragen?" Dick: "Dat is een mooie ontwikkeling die beide partijen dichter bij elkaar brengt. Wederzijds begrip zal er ook voor zorgen dat processen rondom bankieren soepeler zullen verlopen."

Ten slotte stellen Dick en Senne vast dat het risico aanwezig is dat kerkbestuurders de mogelijkheid van witwassen bij kerken onderschatten. Alertheid is en blijft vereist! Ook bij het doneren van bijvoorbeeld gelden aan buitenlandse projecten in hoog risicolanden.

Samenvattend hebben de banken de uitdaging om waar mogelijk meer maatwerk te betrachten ten aanzien van de dienstverlening aan de kerkgenootschappen. Kerkbestuurders zijn verantwoordelijk dat ook op dit vlak 'hun huis' op orde is.

Webinar Besturen, bankieren & beleggen

VKB Kerkrentmeesters organiseert op 8 april 2024 een webinar waarin kerkrentmeesters handvatten krijgen aangeboden om te voldoen aan de wet- en regelgeving, wanneer het gaat over de juiste documenten om een rekening te openen, te wijzigen of op te heffen, maar ook om de interne procedures rondom doneren, contant geld, het tellen en verantwoorden van geld en collectebonnen op orde te hebben. Meer informatie en aanmelden: www.kerkrentmeester.nl/vkb-academy/besturen-bankieren-beleggen/

Aan de slag met De risico inventarisatie en evaluatie in de kerk

Om de risico's in beeld te krijgen en te bepalen in hoeverre deze risico's zijn of kunnen worden afgedekt is het noodzakelijk om een risico inventarisatie en evaluatie (RI&E) uit te voeren. De RI&E komt voort uit de arboregelgeving en is daarmee een verplichting voor iedere kerk. Hoe pak je dit als college goed aan? Met dit eenvoudige 5-stappen-plan start je met een goede basis en kun je direct aan de slag.

1 Risico's inventariseren

Breng alle risico's binnen de organisatie van de lokale kerk in kaart. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de arbozorg en het verzuimbeleid, aanstelling en functioneren van een preventiemedewerker, de bhv-organisatie, omgaan met ongewenste omgangsvormen, zoals agressie geweld en intimidatie.

2 Evaluatie van risico's

De evaluatie van de vastgestelde risico's geeft inzicht in welke prioriteit bij welk risico hoort. Denk daarbij aan grootte van de kans op dit risico, de hoeveelheid mensen die het kan raken, hoe vaak vrijwilligers met dit risico te maken hebben en de gevolgen die er zijn als er niets wordt gedaan.

4 Toetsing van de RI&E

Als er meer dan 25 medewerkers in dienst zijn is toetsing van de RI&E altijd verplicht. Toetsing dient te gebeuren door een gecertificeerde deskundige of dienst. Zijn er 25 of minder medewerkers in dienst en wordt gebruik gemaakt van een erkend branche RI&E instrument, dan hoeft de RI&E niet te worden getoetst.

3 Plan van aanpak maken

Het plan van aanpak is een overzicht van concrete acties waarbij is vermeld wanneer en door wie ze worden gerealiseerd. Pak daarbij de risico's bij de bron aan. Zonder plan van aanpak is de RI&E niet compleet!

5 Aan de slag!

Het opstellen van een to-do-list helpt om aan de slag te gaan met de gevonden aandachtspunten. De preventiemedewerker ziet erop toe dat dit ook gebeurt. Roep bij vragen de hulp in van een deskundige. Betrek alle personen die gezien hun functie in de kerk met veiligheidsaspecten te maken hebben bij de planvorming en geef uitleg.

Kijk voor meer informatie in onze vernieuwde kennisbank

*Bij noodgevallen
bel 078 639 36 66*

Kom binnen! kijk rond in de Dorpskerk van Woubrugge

Ongeveer 10 kilometer ten oosten van de stad Leiden ligt het dorp Woubrugge. Woubrugge ligt (deels) in de polder Oudendijk, langs de Woud- en Heimanswetering. Ten noorden van Woubrugge liggen het Braassemermeer en de Wijde Aa. Ten oosten van de dorpskern lag voorheen het dorp Jacobswoude, dat door vervening verdween en waarvan de bewoners uitweken naar de dijk langs de Woudwetering, waardoor Woubrugge ontstond. Aan de Woudwetering staat een uniek kerkje waar we deze maand eens binnenkijken.

Geschiedenis

Nadat de kerk van het verdwenen dorp Jacobswoude in 1586 was afgebroken, verrees in het naburige Woubrugge een nieuwe hervormde kerk. Deze was al spoedig te klein en moest destijds plaats maken voor het huidige gebouw dat in 1652/53 werd gebouwd. Het gebouw werd ontworpen door de bekende architect Pieter Post, die onder andere ook paleis Huis ten Bosch en de Oostkerk te Middelburg ontwierp. De kerk heeft de specifieke kenmerken van een koepelkerk zonder steunpilaren in de kerk (het dak rust op de buitenmuren en 16 zogenaamde steunberen). In 2014 is het gebouw gerestaureerd en werd het interieur onder andere van vloerverwarming voorzien.

Orgel

De kerk bezit een monumentaal orgel uit 1794, oorspronkelijk gebouwd door Johannes Mitterreither, dat recent een grote restauratie onderging. Bij mijn bezoek ging ik hiervoor in gesprek met kerkrentmeester André Oosterom en Ed Molenaar, voorzitter van de Stichting tot Behoud van Cultureel Erfgoed van Jacobswoude. In het voorjaar van 2017 werd een orgelcommissie opgericht bestaande uit 6 personen onder voorzitterschap van Molenaar. Organist Bert den Hertog (sinds 2004 organist van het orgel) schreef in overleg met zijn mentor Peter van Dijk (namens de Commissie Orgelzaken) mede in het kader van zijn opleiding tot orgeladviseur een herstelplan. Mankementen die de aandacht vroegen waren onder andere de schade die het orgel had ondervonden door de heteluchtverwarming en de verzakking van de orgelgalerij. Op basis van het herstelplan werden offertes bij meerdere orgelmakers aangevraagd, waarna uiteindelijk de firma Van Vulpen werd uitgekozen om het werk uit te voeren.

Restauratiewerk

Aanvankelijk werd ervan uitgegaan dat de restauratie ongeveer €200.000,- zou gaan kosten. Uiteindelijk werd er een offerte

goedgekeurd voor een totaalbedrag van €470.000,-. Hierin waren ook het rechtstellen van het orgel en het complete schilderwerk (circa €80.000,-) door de fa. de Jongh (Waardenburg) begrepen. Ook de bijzondere ornamenten aan beide zijden van de orgelkas werden in oude luister hersteld. Voor een kleinere kerkgemeente als Woubrugge was het wel zaak dat de kosten binnen de perken zouden blijven.

"De actie 'adopteer een orgelpijp leverde naast een mooi bedrag ook een hogere betrokkenheid op."

Financiering

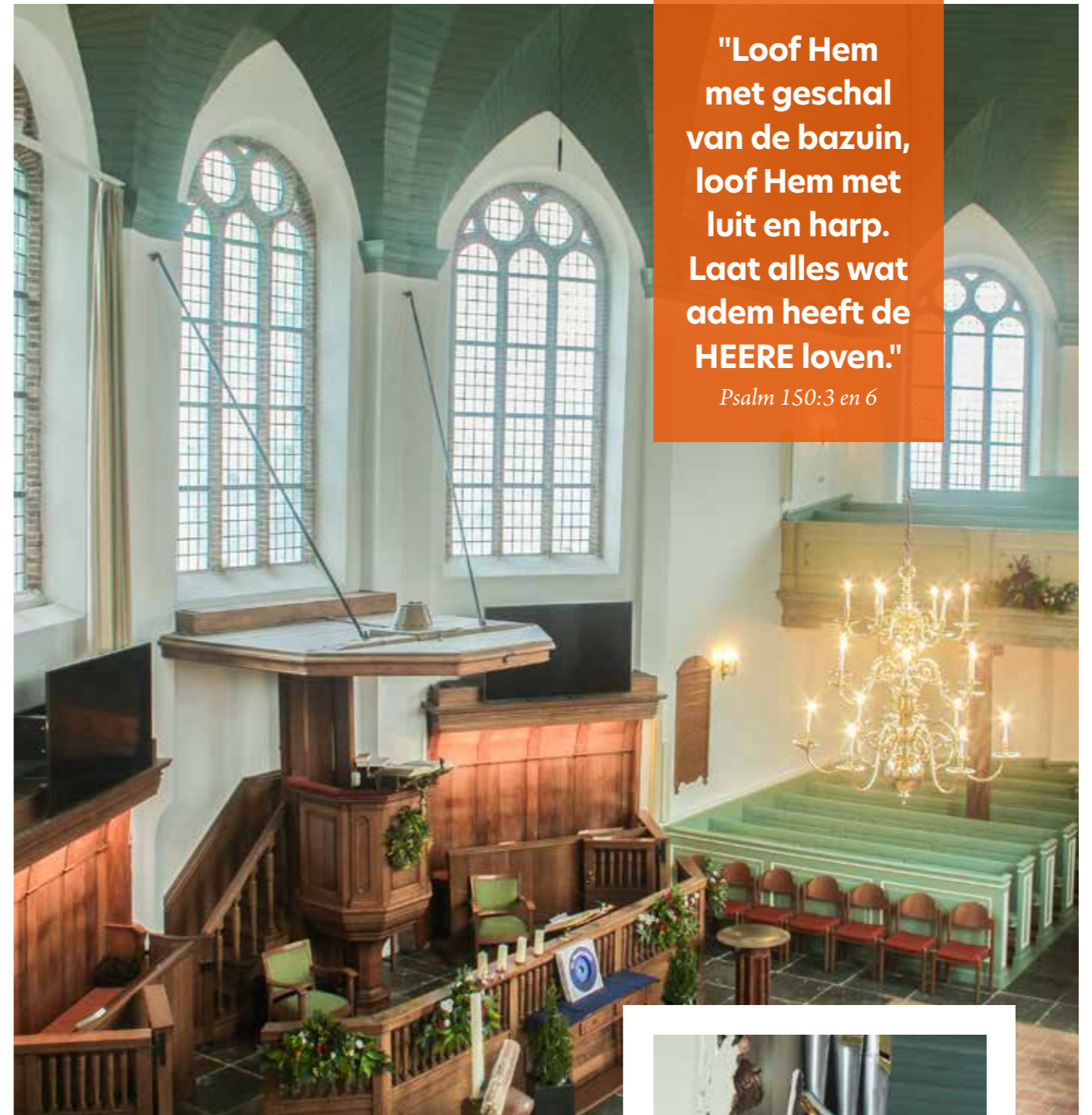
In 2020 werd de aanvraag voor subsidie bij de provincie Zuid-Holland afgewezen. Gelukkig werd in 2021 na een nieuwe aanvraag wel een toezegging ontvangen. Een delegatie van de orgelcommissie is hiervoor destijds persoonlijk in Den Haag op gesprek geweest. Gelukkig kon er ook een beroep worden gedaan op de toenmalige subsidieregeling Klinkend Erfgoed. Door de kerkelijke gemeente werd de actie 'adopteer een orgelpijp' gehouden, die ondanks de beperkingen van de coronaperiode zo'n €40.000,- opleverde. Deze actie vergrootte ook de betrokkenheid van de kerkleden. Zij en andere belangstellenden werden via nieuwsbrieven op de hoogte gehouden van de vorderingen van de restauratie.

Verder leverde het aanschrijven van een aantal vermogensfondsen in totaal een mooi bedrag van €90.000,- aan toezeggingen op. Nadat de benodigde vergunningen (burgerlijke gemeente Kaag en Braassem) en toestemmingen (onder andere vanuit het CCBB) waren ontvangen werd het orgel medio 2021 gedemonteerd en naar de orgelmakers-werkplaats in Utrecht getransporteerd.

Oplevering

Helaas liep de uitvoering van het project driekwart jaar vertraging op, waardoor het gerestaureerde orgel uiteindelijk pas in de zomer van 2023 in gebruik kon worden gesteld. Gelukkig had genoemde vertraging geen financiële consequenties. De feestelijke ingebruikneming vond zaterdagmiddag 7 oktober 2023 plaats met een bespeeling door de beide adviseurs. Ondanks de opgelopen vertraging kijken de heren Molenaar en Oosterom tevreden terug op het orgelproject. Kerk en orgel zullen in de toekomst ook breder worden ingezet voor concerten en rouw- en trouwdiensten.

Lees meer
over dit project

"Loof Hem met geschal van de bazuin, loof Hem met luit en harp. Laat alles wat adem heeft de HEERE loven."

Psalm 150:3 en 6

Een **nieuwe** bestemming met **respect** voor het verleden

Mutare Vastgoed is gespecialiseerd in de herbestemming van maatschappelijk vastgoed, waaronder kerken.

Speelt u als kerkenraad met de gedachte om een kerkgebouw af te stoten? We bespreken graag de mogelijkheden van deze ontwikkellocatie.

MUTARE VASTGOED

Spijksedijk 20L
4207 GN Gorinchem
0183 - 640 034

Postbus 82
7050 AB Varsseveld

info@mutarevastgoed.nl
www.mutarevastgoed.nl

Wat kost het onderhoud van een pijporgel?

In veel protestantse kerkgebouwen staat een pijporgel dat in de zondagse erediensten wordt gebruikt. Het is belangrijk om deze orgels voor toekomstige generaties te bewaren en dus goed te onderhouden.

TEKST NICO DE JONG

Invloed op onderhoudskosten

De klimatologische omstandigheden in het kerkgebouw zijn van invloed op het onderhoud van een orgel op langere termijn. Door de luchtvochtigheid te reguleren en de temperatuurschommelingen te beperken kan grote schade op de lange duur worden verminderd.

Jaarlijks onderhoud

Elk kerkorgel heeft klein onderhoud nodig. Denk dan vooral aan het stemmen van de orgelpijpen. Het is belangrijk om te bepalen hoe vaak het orgel wordt gestemd. Te vaak stemmen kan op den duur stemschade veroorzaken aan de metalen pijpen. Bij orgels die nauwelijks storingen hebben is het vaak voldoende om eens per twee jaar klein onderhoud uit te voeren.

Groot onderhoud

Een gemiddeld pijporgel heeft ongeveer eenmaal in de 30 jaar groot onderhoud nodig. Er zijn daarnaast ook orgels die pas na 60 jaar groot onderhoud behoeven. Uitschieters naar beneden komen ook voor. De omvang van het werk kan per orgel enorm

verschillen. Groot onderhoud kan werkzaamheden betreffen zoals het verhelpen van lekkages door versleten leer, versleten mechanieken repareren of schimmelvorming/loodcorrosie verhelpen. Daarnaast zal neergedwarreld stof op den duur moeten worden verwijderd.

Kosten

De omvang van een orgel en de afspraken met de orgelmaker zijn bepalend voor de hoogte van de onderhoudskosten. Voor stemwerkzaamheden kun je voor een orgel met één klavier uitgaan van ongeveer één dag werk. Ieder klavier extra vergt dan een dag extra (een klein pedaalklavier een halve dag).

SIM-subsidie

Monumentale orgels komen vaak in aanmerking voor de Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM), die voorziet in een bijdrage van 60% van de kosten voor onderhoud voor een periode van 6 jaar.

Berekening

Uitgaand van een 'gemiddeld' orgel met twee klavieren en een vrij pedaal, zou een orgelmaker 2,5 dag werk kunnen hebben voor stemmen

en onderhoud. Ga je dan uit van een stem-onderhoudsbeurt van eens per twee jaar, dan kom je uit op 1,25 werkdag per jaar voor circa €800,-. Voor het opbouwen van een reserve voor groot onderhoud kun je voor een gemiddeld orgel uitgaan van minimaal 0,5% tot 1% van de verzekerde waarde. Bij een verzekerde waarde van €800.000,- moet je hiervoor jaarlijks €8.000,- reserveren.

Vraag bij onduidelijkheid over het te verwachten onderhoud de mening van een gerenommeerde orgelmaker of van een deskundige orgeladviseur. Regelmatig inspecteren voorkomt verrassingen. Via de Commissie Orgelzaken kan een beknopte inspectie worden aangevraagd die duidelijkheid kan geven over de onderhoudstoestand van het orgel.

Lees meer in onze kennisbank:

Handige factsheet
over hygiëne en
voedselinfecties

Check!

Doe jij dit ook?

In een kerkgebouw gebeuren veel taken in stilte of op de achtergrond. Maar we vinden het wel vanzelfsprekend dat het gebeurt, zoals de schoonmaak van het gebouw. Helaas worden deze taken niet 'door kaboutertjes' uitgevoerd. En omdat het zo vanzelfsprekend is, kun je ook iets vergeten. Daarom deze keer wat praktische tips om de keuken schoon en de vloer stofvrij te houden.

□ Schoonmaak

Bij het schoonmaken worden de meeste zichtplekken niet snel vergeten, maar stof en vuil hoort zich vaak op in de minder opvallende hoekjes. Juist daarom werken schoonmaakbedrijven met uitgebreide checklists. Om deze op te stellen loop je alle zalen van het gebouw na en breng je in kaart welke taken er te doen zijn (ramen zemen, vloer dweilen, kasten schoonhouden (in en op de kast, etcetera)). Daarna bepaal je met welke frequentie iets gedaan moet worden (wekelijks, maandelijks, 1x per jaar). Zo weet je wat er regelmatig te doen is, maar heb je ook meteen een goede lijst voor de grote voorjaars schoonmaak! En als je meteen voor een groene start wilt gaan, kijk dan welke schoonmaakmiddelen door een natuurlijker of duurzamer alternatief te vervangen zijn. En niet onbelangrijk: berg deze middelen goed in een af te sluiten kast op.

□ Weet wat je (wanneer) doet

Je ziet ze nog wel eens in een openbaar toilet hangen. Briefjes waarop staat wanneer het toilet schoongemaakt is. Fijn voor de bezoeker, maar ook handig als je werkt in een omgeving met veel vrijwilligers. Het voorkomt dubbel werk en zorgt er ook voor dat een minder fris klusje niet van de radar verdwijnt. Liever niet in het toilet een lijst ophangen (het schept ook verwachtingen). Hang deze dan op een centrale plek in je gebouw. En neem naast de toiletten ook de keuken of het koffie-uitgiftepunt mee op de lijst.

□ Hygiëne en voedselveiligheid

Een kop koffie wordt in elke kerk wel geschonken, vaak met koek. Maar in sommige kerken wordt er veel meer lekkers (uit)gedeeld. Of er wordt gekookt en samen gegeten. Voor iedereen die met voedsel werkt, is het raadzaam om na te gaan met wat voor (verse) producten dat is, hoe deze bewaard dienen te worden (stickers van geopende producten in de koeling) en op welke temperatuur. Het voedingscentrum heeft hiervoor handige tips. Zie daarvoor de website www.voedingscentrum.nl of deze factsheet (scan de QR-code voor het pdf-document). Professionele keukens of catering in de kerk? Ga dan na of je voldoet aan de HACCP-richtlijnen. Meer informatie via: www.nvwa.nl/onderwerpen/haccp.

De kerkelijke begraafplaats

Waar moet je rekening mee houden?

Ongeveer een derde van het totaal aangesloten kerkelijke gemeenten van de VKB heeft een eigen begraafplaats in beheer. Het beheer van een begraafplaats vergt specifieke kennis en ervaring. Evenals het beheer van de kerkgebouwen valt ook het beheer van de begraafplaats binnen het takenpakket van het college van kerkrentmeesters.

TEKST NICO DE JONG BEELD ISTOCK

Steeds meer kerkelijke gemeenten hebben moeite met het beheer van de begraafplaats vanwege teruglopen de ledenaantallen en een tekort aan vrijwilligers. Het overdragen van de begraafplaats aan een stichting kan soms een oplossing zijn. Onderstaand lichten we een paar facetten uit die van belang zijn bij het beheer van een kerkelijke begraafplaats.

Administratie

Een van de basisvereisten voor goed beheer van de begraafplaats is een goed bijgehouden administratie. Dat geldt bij de uitgifte van grafrechten, maar ook bij wijzigingen. Registreer wie waar en wanneer is begraven en leg vast wie de rechthebbende is en voor welke periode een graf is uitgegeven. Leg ook vast welk reglement geldend is op het moment van uitgifte. Als de graftermijn afloopt zal de rechthebbende daarvan tijdig in kennis moeten worden gesteld en zal daarbij de mogelijkheid tot verlengen (als dat kan) worden geboden. Zorg dat rechthebbenden in beeld blijven. Het periodiek versturen van nieuwsbrieven kan hierbij een hulpmiddel zijn.

Een ander belangrijk punt is het nauwkeurig bijhouden van de financiële administratie. Deze moet afzonderlijk

van de kerkelijke administratie worden gevoerd en voldoen aan de richtlijnen die door het GCBB zijn uitgegeven. Zie de onderstaande link. Jaarlijks moet via FRIS bij het verstrekken van de jaarcijfers ook een opgave gedaan worden vanuit de jaarrekening van de kerkelijke begraafplaats. Voor het bijhouden van de administratie van de begraafplaats zijn speciale softwarepakketten beschikbaar.

Reglement

Iedere kerkelijke begraafplaats behoort een reglement te hebben waarin de gang van zaken op de begraafplaats is geregeld. In het reglement staat o.a. vermeld welke soorten graven kunnen worden uitgegeven, voor welke periode er grafrechten worden verleend en welke grafbedekking is toegestaan. Afgelopen jaar heeft de Commissie Beheer Kerkelijke Begraafplaatsen het bestaande model geactualiseerd en beschikbaar gesteld. Het model is te downloaden vanuit de kennisbank op de website www.kerkrentmeester.nl Het is belangrijk om eerder vastgestelde reglementen goed te bewaren. Voor eerder uitgegeven grafrechten geldt namelijk het reglement dat geldig is op het moment van uitgifte hiervan. Pas op het moment dat een nieuw grafrecht

wordt gevestigd wordt een nieuw reglement van toepassing. Voor de geldende tarieven is dat anders. Die kunnen jaarlijks aangepast worden.

Tarieven

Een college van kerkrentmeesters is de beheerder van de begraafplaats en kan als zodanig zelfstandig bepalen welke tarieven gelden voor het uitgeven van een graf en voor het grafonderhoud. Aandachtspunt is dat de gestelde tarieven in elk geval kostendekkend zijn voor de begraafplaats, ook op langere termijn. Het is niet de bedoeling dat voor het beheer van de begraafplaats de algemene middelen van de kerkelijke gemeente worden aangesproken. Houd bij het vaststellen van de tarieven er rekening mee dat de lasten van de begraafplaats ook voor de toekomst hiermee betaalbaar blijven. Het GCBB adviseert daarom om een meerjarenraming te maken voor 20 jaar.

Meer informatie

Meer detailinformatie en andere gerelateerde onderwerpen zijn te vinden in het 'Vademecum Kerkelijke Begraafplaatsen' dat in boekvorm en digitaal te bestellen is via de webshop van de VKB (www.kerkrentmeester.nl/webshop/).

Ook in onze kennisbank is relevante informatie te vinden en zijn verwijzingen te vinden naar verdiepende artikelen (www.kerkrentmeester.nl/begraafplaatsen/).

Verder kunnen specifieke adviesvragen worden behandeld door de Commissie Beheer Kerkelijke Begraafplaatsen.

De richtlijn uitgegeven door het GCBB is te vinden op de website van de landelijke kerk: www.protestantsekerk.nl/kerkbeheer/kerkgebouwen-begraafplaatsen/

GELD NODIG VOOR VERBOUWING OF VERDUURZAMING?

Bij Stichting Kerkelijk Geldbeheer kennen we de kerkelijke markt als geen ander! Veel kerkelijke gemeenten hebben dit al ervaren en hebben hun financiering tot volle tevredenheid bij SKG ondergebracht.

SKG biedt u:

- diverse financieringsmogelijkheden
- gunstige rentetarieven
- passend advies voor uw kerkelijke gemeente

Vraag een vrijblijvend gesprek aan (0182) 58 80 00 of kijk voor meer informatie op skggouda.nl

VELLEMA TORENUURWERKEN

Passie voor mens en techniek!

Vellema Torenuurwerken
Dé specialist op het gebied van onderhoud,
reparatie, restauratie of vervanging van:

- ✓ Luidklokken, slaghamers, klepels en luidmotoren
- ✓ Wijzers, wijzerplaten en aandrijvingen
- ✓ (Led) verlichting op wijzers en wijzerplaten
- ✓ Monumentale uurwerken
- ✓ Automatisch gewichten-opwindsysteem
- ✓ Slingervangstelsel t.b.v. tijdcorrectie van monumentale uurwerken
- ✓ Moederklokken met DCF-ontvanger

Ook voor het verzorgen van periodieke
smeer- en inspectiebeurten aan de
klokken- en uurwerkinstallaties
kunt u bij ons terecht

Vellema Torenuurwerken B.V.

📍 Grienedyk 48, 9074 AC Hallum
☎ 0518-432299
🌐 www.torenuurwerken.nl
✉ info@vellema.nl

LAKERVELD Ingenieurs & Architecten

Nieuwe huisstijl en website voor Lakerveld Ingenieurs & Architecten.

Wij slaan de bladzijde om naar een volgend
hoofdstuk! Een nieuwe huisstijl en website maken
ons bureau herkenbaar en klaar voor de toekomst.
Bekijk welke projecten wij de afgelopen jaren hebben
uitgevoerd op onze vernieuwde website.

LAKERVELD-NOORDELOOS.NL

Actie Kerkbalans 2024

600 erepenningen voor jarenlange vrijwillige inzet!

Op woensdag 10 januari 2024 is de nieuwe campagne van de Actie Kerkbalans van start gegaan, dit jaar met een extra feestelijk tintje vanwege de 50e editie.

TEKST JOOST SCHELLING BEELD ACTIE KERKBALANS

Op de bijeenkomst voor de pers werd duidelijk dat deze 50 jaar niet zonder vrijwilligers kan bestaan. Professor Lucas Meijs (hoogleraar vrijwilligersbeleid) rekende voor, dat in deze Actie alleen al jaarlijks honderdduizenden vrijwilligersuren gaan zitten. En dat deze campagne na 50 jaar nog verrassend stabiel is, zowel in opbrengst als in betrokkenheid. Om deze vrijwillige betrokkenheid te illustreren werden er zo'n 600 erepenningen over het gehele land uitgereikt.

Tijdens de persbijeenkomst werden de eerste drie erepenningen overhandigd aan de 'werkers van het eerste uur', die zich zowel lokaal als landelijk verdienstelijk hebben gemaakt. Ineke Schenk, Ad Sosef en 'onze eigen' Rook Belder ontvingen uit handen van de voorzitter van de ICG, de heer Zuidwijk, de eerste erepenningen.

Het land in...

Na een samenzijn met de schrijvende pers vertrokken 2 busjes namens de Actie Kerkbalans het land in om ter plaatse

Rook Belder vertelt:

"De primaire motivatie om aan Kerkbalans te geven moet de inhoud zijn: wil je bijdragen aan de voortgang van de Woordverkondiging? Spreek mensen aan op hun betrokkenheid. Dat ligt bij de kerk anders dan bij de voetbalclub of willekeurige vereniging. Als ik onder dorpsgenoten fondsen werf voor de instandhouding van het gebouw, stel ik een andere vraag. Maar kerkgangers moet je willen aanspreken op de kern. Geef voor de kerk van morgen."

vrijwilligers met gebak en een penning te verrassen. Zo werden de parochies van Schagen en Boxmeer aangedaan, en werden tevens op woensdagmiddag de Protestantse Gemeente te Westmaas en te Leerdam bezocht. In Leerdam stond de heer Ton Hoegge in het middelpunt van de belangstelling. Vanaf het allereerste begin van de Actie in 1974 is hij al vrijwilliger voor de Actie. Hoewel hij er niet van houdt hierom op de voorgrond te treden, kon hij alle waardering voor de inzet en de Actie zeer waarderen. Hij kon ook aardig wat anekdotes over deze lange periode vertellen. Zo kreeg hij ooit op een adres een envelop met alleen een velletje WC-papier terug, die op de andere zijde beschreven was met de tekst: 'we hebben er schijt aan!'

Inmiddels zijn de meeste lopers, tellers en digitale medewerkers weer klaar met hun werk om de toezeggingen voor 2024 op te halen. In het volgende nummer van Kerkbeheer tonen we de eerste analyse van de opbrengst. We hopen dat de kerkleden van nu weten, wat ze moeten geven om de kerk van morgen in stand te houden.

Van links naar rechts:
Ad Sosef, Rook Belder en Ineke Schenk

Verenigingsnieuws

Ontwikkelingen Afdelingen VKB

Onder het verenigingsnieuws in Kerkbeheer #5-2023 hebben we gemeld dat er nagedacht wordt over een andere structuur van onze vereniging (leden-afdelingen-ledenraad-landelijk bestuur). De ledenraad van september 2023 zette een projectgroep van bestuur en afdelingen aan het werk om een nieuwe regionale aanpak uit te werken met als titel: 'Dicht(er) bij de kerkrentmeester.'

De afgelopen maanden zijn een aantal zaken uitgewerkt en een aantal denklijnen kunnen we nu al geven:

1. De formele afdelingsbesturen worden vervangen door VKB regioteams, die zo min mogelijk met bestuurlijke organisatie (regionaal bestuur en financiën) worden belast.
2. De nieuwe VKB regio's vallen samen met het geografische werkgebied van de classicale structuur van onze kerk. Er zullen straks 11 VKB regio's actief zijn.
3. De belangrijkste rol van de VKB regio is het contact onderhouden met onze leden, en zo signalen ophalen, ontwikkelingen signaleren en vooral regionale verbanden leggen. Elk VKB regioteam beschikt over een VKB teamleider, die het eerste aanspreekpunt voor het landelijk bestuur en het bureau zal zijn.
4. Voor leden van het VKB regioteam denken we aan (oud-)kerkrentmeesters, die graag hun deskundigheid en ervaring met de VKB willen delen. Eenieder die bereid is om jaarlijks met zo'n 10 (naburige) colleges van kerkrent-

meesters contact te willen onderhouden, kan een waardevolle bijdrage leveren aan het VKB regioteam.

5. Voor het onderlinge contact en het uitwisselen van deskundigheid zal de VKB App verder worden benut. Ook wordt er gedacht aan het opzetten van een pool met deskundige leden, die tijdelijk inzetbaar zijn voor andere kerkrentmeesters.
6. Elk VKB regioteam vaardigt een flexibele afvaardiging van minimaal 2 leden af naar de ledenraad (2x per jaar, middels een afvaardigingsbrief), die niet alleen op het landelijk bestuur toezicht houdt, maar ook het bestuur gaat voeden met ontwikkelingen die in hun regio's spelen.
7. In nauwe samenwerking met het bureau in Dordrecht zal er worden gezorgd voor voldoende regionale ontmoetingsmomenten (met inspiratie en toerusting).

Het bovenstaande zal de komende maanden worden uitgewerkt en met een implementatieplan in de ledenraad van 23 maart 2024 worden besproken. Als de ledenraad akkoord gaat, dan zou de nieuwe structuur vanaf 1 april 2024 administratief, en vanaf 1 oktober (na de ledenraad van september) officieel van start kunnen gaan.

Bijdrage leveren?

Mocht je na het lezen van het bovenstaande denken: 'Aan deze beweging kan/wil ik in mijn regio wel bijdragen,' neem dan contact op met je afdelingsbestuur of met Bert Oomen, via b.oomen@kerkrentmeester.nl of 06-51141110.

In memoriam

Gerrit Verhagen

Op maandagmorgen 18 december jongstleden bereikte ons op het VKB kantoor het droevige bericht dat Gerrit Verhagen in de leeftijd van 56 jaar was overleden. De dag ervoor waren we in kennis gesteld dat Gerrit op 12 december met een ernstige ziekte was opgenomen in het ziekenhuis en dat zijn vooruitzichten uiterst somber waren.

Binnen de Commissie Beheer Kerkelijke Begraafplaatsen waren we verbijsterd bij het vernemen van dit ontstellende bericht. Nog maar kort geleden, in de laatste week van november, was Gerrit bij onze vergadering aanwezig. Sinds begin 2023 was Gerrit lid van de commissie en gedurende het afgelopen jaar was hij actief betrokken bij ons overleg over de actualisering van onze modellen en reglementen. Hij maakte daar graag tijd voor en toonde daarvoor zijn inbreng vanuit de praktijk. We herinneren hem als een deskundig, betrokken en aimabel persoon. We konden altijd op hem rekenen en voor het nieuwe jaar zouden we nieuwe afspraken maken, waarbij hij aanwezig zou zijn.

Sinds begin 2022 was Gerrit met zijn bedrijf Piëtas partner van VKB. Verder was hij lid van de Ledenraad van de VKB namens de Afdeling Noord-Brabant en Limburg.

Op woensdag 27 december hebben we Gerrit herdacht in een herdenkingsdienst in de Hervormde Kerk in 's Grevelduin-Capelle, waar hij al 12 jaar het ambt van ouderling-kerkrentmeester uitoefende. Hiervoor zou Gerrit op 9 januari namens de Hervormde Gemeente het VKB-draaginsigne in brons uitgereikt krijgen. Dit draaginsigne is op 17 januari postuum uitgereikt aan Gerrits vrouw Wilma Verhagen-van der Wind.

Gerrit mocht in zijn leven en tijdens zijn ziekbed getuigen van het geloof in zijn God. Zijn liefde tot God is een getuigenis voor allen die hij moest achterlaten. Aansluitend aan de dienst is Gerrit in besloten kring begraven op de begraafplaats in Kaatsheuvel. We wensen zijn vrouw Wilma, de kinderen en verdere familie van harte Gods kracht en ondersteuning toe.

COLOFON

Kerkbeheer is het magazine van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de PKN (VKB). U vindt hier veel informatie over relevante onderwerpen voor kerkrentmeesters en over kerkbeheer. Ook fungeert het blad als orgaan van de VKB, als vereniging van bijna alle kerkrentmeesters binnen de Protestantse Kerk.

Jaargang 24, nummer 1, januari/februari 2024 | ISSN: 1568-8712 | Verschijnt 6x per jaar | Oplage: 4.700 ex.

Administratie en redactie

VKB Bureau | Vrieseweg 82, 3311 NX Dordrecht | Postadres: Postbus 176, 3300 AD Dordrecht | E-mail: info@kerkrentmeester.nl | Telefoon: 078 - 639 36 66 | www.kerkrentmeester.nl

Abonnementen

Abonnementsprijs voor betaalde abonnementen is €44,95 per jaar (excl. 9 procent btw). Abonnementen lopen van 1 april t/m 31 maart. Opzegging kan tot uiterlijk 4 weken vóór de aflooptdatum.

Ontwerp

Buro Dirigo, Haarlem

Druk

Verloop drukkerij, Alblaserdam

VKB

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland (VKB) is op 1 januari 2005 opgericht. De Vereniging is de voortzetting van de Vereniging van Kerkvoogdijen in de Nederlandse Hervormde Kerk (VVK) en het Landelijk Verband van Commissies van Beheer in de Gereformeerde Kerken in Nederland (LVCB). De VKB rust kerkrentmeesters toe, faciliteert onderling contact tussen kerkrentmeesters, ontzorgt christelijke kerkgemeenschappen bij beheertaken en fungeert als kennisinstituut.

Bestuur

Drs. F.H. Buddenberg, Zoetermeer (voorzitter), drs. H. van der Burg, Westerbroek (penningmeester), mr. P. van den Boogaart (secretaris en 2e penningmeester), ir. G.G. van Dijk, Rotterdam (vice-voorzitter), K. Sommer-de Vries, Amerongen (2e secretaris), drs. A.J. Lorier RC, Alphen aan den Rijn (lid), L. Kramer, Dronten (lid)

Ereleden

D.G. Bijl, drs. G. van Soest, mr. P.A. de Lange en drs. C. de Raadt

Redactie

J.E. Schelling, hoofdredacteur, W.J. Hukom, eindredacteur en N.J.M. de Jong.

Communicatieraad

Mr. P. van den Boogaart (voorzitter), Y. Teitsma, H. van Vliet en J. Wondergem

© februari 2024

Omslagfoto

Hanna Melse
(beeld: Wilnanda Hukom)

Uw administratie sneller en eenvoudiger?

Dat is onze uitdaging!

Onze software is altijd actueel en up-to-date. Hiermee kunt u uw gehele financiële administratie (laten) verzorgen, zo eenvoudig mogelijk. We investeren veel in het (semi-)automatisch inboeken van facturen en bankafschriften. Ook iets voor u? KKA werkt voor kerken en doet dit zonder winstoogmerk. Inmiddels hebben we ruim 500 tevreden opdrachtgevers. Waar kunnen wij u mee helpen?

Ons professionele administratiekantoor ontzorgt uw kerkelijke gemeente

 KKA
Administraties & Advies
SilasGroep.nl/kka
T 033 – 467 10 12

KKA is onderdeel van de Silas Groep

Uw kerkelijk onroerend goed professioneel beheerd?

Dat is onze uitdaging!

Wij ontzorgen uw kerkelijke gemeente en beheren uw grond of gebouwen. We zorgen voor goede juridische overeenkomsten, monitoren lopende contracten, passen deze aan waar nodig en verzorgen correcte berekeningen van de jaarlijkse toegestane verhogingen. Wij werken voor kerken en doen dit zonder winstoogmerk. KKG heeft 515 tevreden opdrachtgevers waarvoor wij 13.619 ha grond beheren.

Uw rentmeester en makelaar in kerkelijk onroerend goed

 KKG
Rentmeesters & Makelaars
SilasGroep.nl/kkg
T 033 – 467 10 10

KKG is onderdeel van de Silas Groep

Een goede toekomst voor uw kerkgebouw?

Dat is onze uitdaging!

Het bezit van kerkelijk onroerend goed kan ingewikkelde en emotionele vragen opleveren. Sluiten de kerkgebouwen nog aan bij de wijze waarop u kerk wilt zijn? Soms zijn verkoop, een alternatieve bestemming of ontwikkeling van vastgoed een oplossing. Onze ervaren rentmeesters adviseren, bemiddelen bij aan- en verkoop en taxeren kerkgebouwen en ander kerkelijk vastgoed. Wat kunnen zij voor u betekenen?

Uw rentmeester en makelaar in kerkelijk onroerend goed

 KKG Adviseurs
Rentmeesters & Makelaars
SilasGroep.nl/kkg-adviseurs
T 033 – 467 10 10

KKG Adviseurs is onderdeel van de Silas Groep

Uw HR en salarisadministratie eenvoudig en op orde?

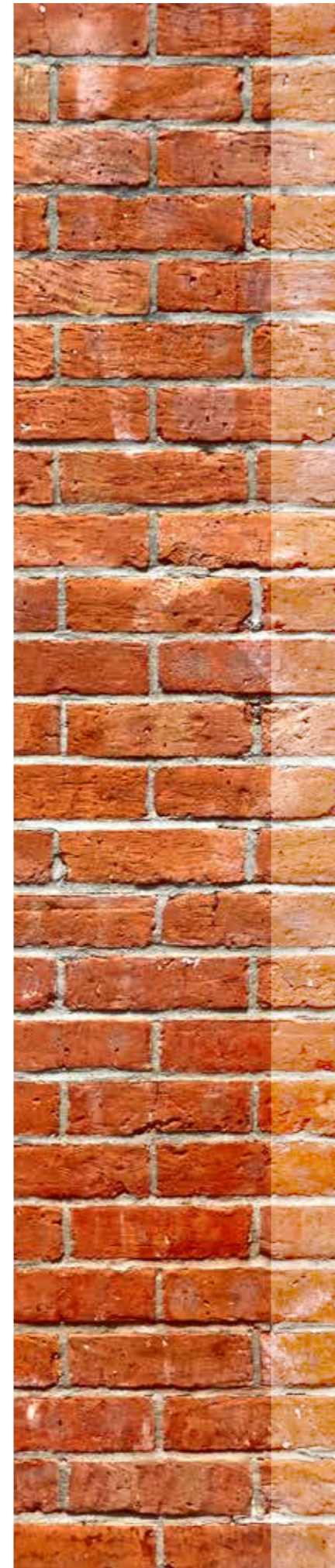
Dat is onze uitdaging!

Onze software is altijd actueel en up-to-date. Binnen uw eigen portaal kunt u uw gehele salarisadministratie en alle HR-zaken (laten) verzorgen. Uw medewerkers kunnen zelf hun verlof en declaraties inbrengen. Dat scheelt u veel boekwerk! Wij werken voor kerken en doen dit zonder winstoogmerk. Ons salarisbureau heeft ruim 700 tevreden opdrachtgevers. Bent u de volgende?

Ons professionele salarisbureau ontzorgt uw kerkelijke gemeente

 KKA
Administraties & Advies
SilasGroep.nl/kka
T 0342 – 41 57 80

KKA is onderdeel van de Silas Groep

Tabitha van Krimpen

De kunst van het stoppen

Nieuwe plannen en ideeën. Aan het begin van een nieuw (kerkelijk) jaar kijken veel mensen graag vooruit. Meer sporten, meer tijd doorbrengen met de (klein)kinderen, meer vrijwilligerswerk doen. Ook in de kerk wordt aan het begin van het seizoen vaak enthousiast begonnen met het opzetten van nieuwe initiatieven, commissies en werkgroepen. Totdat er na verloop van tijd een wirwar aan gremia ontstaat en niemand het overzicht meer heeft. 'We weten als werkgroepen eigenlijk nauwelijks van elkaar waar we mee bezig zijn,' zo verzuchtte een gemeentelid. Vrijwilligers kunnen gemakkelijk overbelast raken wanneer er alleen maar taken bij komen en het er nooit minder worden. Het is voor veel kerken dus niet zo zeer de uitdaging om nieuwe initiatieven op te starten, maar vooral de kunst om te weten wanneer en waarmee je moet stoppen.

Wanneer kerken te kampen hebben met krimp, kan dit gemakkelijk leiden tot kramp, zo beschrijf ik in mijn boek 'Bottom-up Kerk'. Wanneer minder mensen betrokken raken bij de kerk nemen de overblijvers vaak steeds meer taken op zich, vanuit de beste bedoelingen en liefde voor de kerk. Dat betekent echter wel dat alle energie naar het intern functioneren van de kerk gaat, om zo met minder mensen te kunnen blijven doen wat we altijd al hebben gedaan. Daardoor kan verkramping optreden en is er weinig ruimte om na te denken over wat belangrijk is voor de toekomst van de kerk. Wie zijn wij eigenlijk als kerk? Wat geloven we en hoe dragen we dat uit?

Tabitha van Krimpen (1998) is voormalig Jonge Theoloog des Vaderlands. Ze is theoloog en bedrijfskundige en doet promotieonderzoek naar moreel leiderschap aan de VU/PThU. Op 1 juni verscheen haar boek 'Bottom-up kerk: zijn waar twintigers zijn.' Meer info en bestellen: <https://bottomupkerk.nl/>

Welke dingen die we nu doen dragen niet bij aan de kern van wie wij zijn en waar we voor staan? Dat zijn belangrijke vragen om te stellen. Pas dan kun je in ontspanning met dingen stoppen en het loslaten. Het gaat dan niet meer om onze eigen projecten, maar er komt ruimte om te zien waar God aan het werk is en om te kunnen ontvangen.

Voor mijzelf is het nu ook de tijd om te stoppen met deze columns. Ik heb het met veel plezier gedaan, maar nu ik met mijn promotieonderzoek begonnen ben, moet ook ik keuzes maken. Het was me een genoegen en ik wens u en jou zegen in het werk voor de kerk en ook wijsheid om te weten wanneer te stoppen.

Blijk van waardering

Onderscheidingen

Als blijk van waardering voor hun jarenlange inzet kregen de volgende personen in de afgelopen periode een VKB of PKN onderscheiding uitgereikt.

VKB Onderscheidingen

Roel Wester
Haren-Onnen
60 jaar organist

Christinus Hendrikus Broekroelofs
Hardenberg-Heemse
50 jaar organist

Jacobus Hertgers
Lieren-Beekbergen
ruim 50 jaar diverse functies

Marinus Aart van Boeijen
Nijkerkerveen
36 jaar organist

Jacob den Besten
Schoonhoven en Willige Langerak
50 jaar hoofdorganist

Jacob Flikweert
Sintkruis en Aardenburg, ruim 40 jaar president kerkvoogd, voorzitter kerkrentmeesters

Klaas Kok
Veenendaal
49 jaar diverse functies

Willem Oosterom
Amersfoort
ruim 30 jaar penningmeester cvk, voorzitter, ouderling

Pieter van der Bij
Aldeboarn, meer dan 35 jaar diverse functies

Henk Post
Delfshaven
35 jaar koster

Maria Dirkje Korevaar-Gille Giessen-Oudekerk en Peursum, 40 jaar verzorgen liturgie, drukwerk etc.

Aleida Geertruida Matthes-van der Heiden Gorssel/Epse, 35 jaar coördinatrice verspreiding kerkepraat

Arie Hoogerbrugge
Hemmen, ruim 25 jaar koster en bezorgen kerkblad

Bauke Krol
Beetsterzwaag-Olterterp
38 jaar hoofdorganist

Johannes Dekker
Stolwijk
35 jaar organist

Stoffel Knobbe
Vollenhove, circa 35 jaar koster, kerkvoogd etc.

● Goud met briljant ● Goud ● Zilver ● Brons ● Erepennig

Gijsberta Zwamborn-van Zuilekom Waardenburg Neerijnen, circa 40 jaar interieurverzorgster

Aafje Geertruida van de Scheur-Zwamborn Waardenburg Neerijnen, circa 40 jaar leiding kinderkerk

Willem Brendeke
Boornbergum-Kortehemmen
25 jaar koster

Geert Wilco Frederik Buitink Heiloo
25 jaar koster

Cornelis Hokke
Den Bommel
25 jaar organist

Jan Hendrik Johan Nijzink
Hardenberg-Heemse
25 jaar organist

Rients Schuddebeurs
Joure
25 jaar organist

Johanna Justina Augusta Zwoferink
Krimpen aan den IJssel, 25 jaar organist

● Goud met briljant ● Goud ● Zilver ● Brons ● Erepennig

Jan Belder
Papendrecht, 25 jaar kerkrentmeester, beheerder kerkgebouw en pastorieën

Cornelia Adriana Vlietstra
Ridderkerk
30 jaar organiste

Vincent Peter van Dam
Ridderkerk
30 jaar organist

Arend de Roon
Rotterdam Zuid
24 jaar organist

Willem Rooks
Wieringerwerf/Kreileroord
ruim 27 jaar boekhouder

Johan Gerard van Willegen
Dronten
13 jaar kerkrentmeester

Anthonie Kempenaar
Dronten, circa 9 jaar voorzitter college van kerkrentmeesters

Lars Kramer
Dronten, circa 12,5 jaar secretaris college van kerkrentmeesters

Egbert Hendrik Kruidhof
Pesse
60 jaar organist

Lenze Thomas Pekelsma
Schoonebeek,
35 jaar ouderling voorzitter

Adrianus Josinus van Gammeren
Waspik
12,5 jaar scriba, voorzitter kerkenraad

Niet op de foto, ook onderscheiden:

- Franz Wilhelm Spansier, Utrecht-Zeist, Goud: circa 30 jaar diverse functies
- Izaak van Kralingen, Utrecht-Zeist, Goud: circa 30 jaar diverse functies
- Aart Marius van Ruler, Leusden, Zilver: circa 20 jaar leiding ouderenwerk

Nico Wilgenburg
Hoevelaken, Stoutenburg en Achterveld
12,5 jaar koster

Cornelis Zijlstra
Drachten
75 jaar organist

Karel Pieter de Wee
Grave
50 jaar organist

Gerard van der Worp
Hattum
40 jaar koster

Hendrik de Muinck
Stadskanaal
65 jaar organist

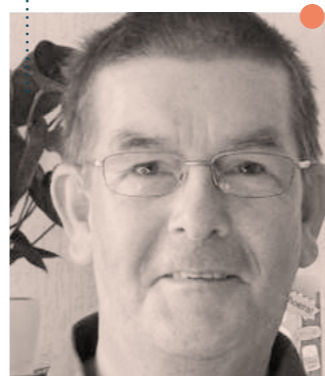

Egbert Mulder en Geertje Mulder-Attema
Winsum-Halfambt, 30 jaar onderhoud rondom de kerk

Niet op de foto, ook onderscheiden:

- Timon Nauta, Harderwijk, Goud Briljant: 50 jaar organist
- Derk Hendrik Bretveld, Leersum, Goud: 32 jaar boekhouder, koster, ouderling-kerkrentmeester
- Ad Verhagen, Amerongen, Zilver: 25 jaar organist
- Aartje Driesje Brendeke-Draaijer, Oene, Zilver: 25 jaar boekhouder
- Hendrik Ricardo Voet, Rhenen, Brons: 15 jaar organist/pianist

PKN Onderscheidingen

Carebeek Zorghuisvesting uw partner voor een duurzame toekomstgerichte kerk!

Carebeek is een ontwikkelaar in zorgwoningen en maatschappelijk vastgoed waaronder kerken. Ook in 2022 zijn er met een aantal kerken afspraken gemaakt rondom herontwikkeling van de locatie naar zorgwoningen inclusief een ontmoetingsruimte en/of met een duurzame kerkzaal.

Ook in 2023 is Carebeek weer op zoek naar kerklocaties voor zorgwoningen en indien gewenst in combinatie met een toekomstgerichte kerkzaal.

U kunt voor meer informatie vrijblijvend contact opnemen met Patrick van Beek van Carebeek Zorghuisvesting telefoon 06-21204714 email info@carebeek.nl

Een nieuw gerealiseerde kerk met 84 zorgappartementen voor jongeren en ouderen met een beperking.

Kerk aangekocht in 2022 t.b.v. een ontmoetingsruimte met nieuw te realiseren zorgwoningen op het perceel.

Volgende keer in Kerkbeheer ...

... gaan we in op het thema samenwerking. Als VKB denken we dat samenwerkingsverbanden de werkzaamheden van kerkrentmeesters de komende jaren kunnen verlichten, ook voor die plaatsen waar nog geen directe noodzaak is. Maar hoe werk je goed samen en welke ervaringen zijn er in de kerk al met diverse samenwerkingen opgedaan? We zochten het uit en doen verslag ervan!

28 FEBRUARI

- Werkgeverschap in de kerk

29 FEBRUARI

- Nalatenschappen

4 MAART

- Jaarrekening opstellen in FRIS

8 APRIL

- Besturen, bankieren en beleggen

Aanmelden voor deze en andere webinars kan via: www.kerkrentmeester.nl/vkb-academy/.

UITGELICHT

29 FEBRUARI

- Nalatenschappen

In dit webinar word je voorgelicht over de mogelijkheden van nalaten. Het webinar is bedoeld voor mensen in de lokale kerk die zich bezighouden met nalatenschappen van gemeenteleden.

Er zijn diverse opties om na te laten aan de kerk. Dit kan aan de plaatselijke gemeente, aan Kerk in Actie of de landelijke kerk. De eerste zal in dit webinar het meeste aandacht krijgen, maar alle opties komen aan bod. Net als tips voor de communicatie, de regelgeving die hierbij komt kijken en stappenplannen om nalaten aan de kerk mogelijk te maken.

Meer informatie en aanmelden: www.kerkrentmeester.nl/vkb-academy/nalatenschappen/

Kerk in de toekomst, duurzaamheid, energiebeheer...

Kerkenbeurs - ca. 90 bedrijven en 30 workshops over actuele onderwerpen. Met o.a. VKB-directeur Joost Schelling over 'Goud in handen! Het kerkgebouw als waardevolle parel voor kerk en samenleving'.

Thema's: energiebesparing, duurzaamheid, beeld, geluid en kerktv, interieur, inrichting, kerkgebruik in de toekomst, verbouw, restauratie, onderhoud, communicatie, financieel beheer enz.

22 - 23 maart 2024 - Expo Houten

"Alleen ga je sneller, samen kom je verder."

Afrikaans gezegde

Gratis entreebewijs met code KB24VKB via onze website.

Het evenement voor kerkrentmeesters!

Benefits that truly benefit

VKB Verzekeringen

De VKB biedt in samenwerking met Mercer Marsh Benefits een breed assortiment aan verzekeringen. Deze verzekeringen zijn op maat gemaakt voor de VKB-leden en hebben zeer scherpe premies. Op de internetsite www.vkb-verzekeringen.nl kunt u verzekeringen afsluiten, schades melden en informatie handig terugvinden. Voor gemeenten, betrokken medewerkers, predikanten, maar ook vrijwilligers zijn adequate verzekeringen beschikbaar. De meeste VKB-leden maken al gebruik van onderstaande verzekeringen.

- Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
- Brandverzekering
- Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering
- Rechtsbijstandverzekering
- Werkgeversaansprakelijkheid
- Groepsreis/ongevallenverzekering
- Ongevallenverzekering voor vrijwilligers
- Persoonlijke ongevallenverzekering
- Vervangingsverzekering predikanten
- Verzuimverzekering
- WGA-gatverzekering
- Fraude- en geldswaardenverzekering

Uw contactpersonen

Dimfie van Sundert
06 155 89 596
info.vkb@mmc.com

Githa Bansi
06 114 47 518
info.vkb@mmc.com

